Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[...]най 1921 оной [...]ин 21-һээ гарана | № 44 (14155) | 1976 оной февралиин 22, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

[19]76 оной февралиин 20-до Советскэ Союзай Ком[му]нис партиин Центральна Комитедэй Пленум бо[лобо].

[С]оветскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд[тэ] КПСС-эй Центральна Комитедэй хэхэ тоо[сооной] тус Пленум хаража үзөө. Энэ асуудалаар [КП]СС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр [Бре]жнев Л. И. элидхэл хэбэ.

Пленум Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездтэ Центральна Комитедэй хэхэ тоосоое нэгэн дуугаар баталаа.

«1976—1980 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэгдэхэ элидхэлэй проектые Пленум мүн лэ хаража үзөө. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Косыгин А. Н. тус асуудалаар элидхэл хээ.

«1976—1980 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн элидхэлые Пленум нэгэн дуугаар баталаа.

Энээгээр КПСС-эй ЦК-гай Пленум хүдэлмэреэ түгэсхөө.

1976 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 20-до АБТАҺАН КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛ

[Со]ветскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездтэ [КП]СС-эй Центральна Комитедэй хэхэ тоосоон тухай

[С]оветскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд[тэ] КПСС-эй Центральна Комитедэй хэхэ тоосоое [бат]лха.

„1976-1980 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд" гэһэн КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэгдэхэ элидхэл тухай

«1976—1980 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэгдэхэ элидхэлые баталха.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА ШАЛГАЛТЫН КОМИССИДА

1976 оной февралиин 20-до КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин заседани болобо. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд дээрэ түс комиссиин хэхэ тоосоото элидхэл тэрээн дээрэ баталагдаа.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

№ 35

1976 оной февралиин 22. Москва хото.

Нүхэд солдат болон матросууд, сержант болон старшинанууд!

Нүхэд прапорщик болон мичманууд!

Нүхэд офицер, генерал болон адмиралнууд!

Нүхэд запаста болон отставкада байһан Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ветеранууд!

Энэ жэлдэ манай арад, тэрэнэй сэрэгшэд Совет Армиин, Далайн-сэрэгэй Флодой 58-дахи жэлэй ойе гайхамшаг ушар хэрэгэй урда — КПСС-эй XXV съездын нээгдэхын урдахана, совет хүнүүдэй политическэ болон ажалай ехэ эдэбхиин оршон байдалда, социалис мүрысөөнэй шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрэн байха үедэ тэмдэглэжэ байна.

Манай Эхэ орон хүсэ шадалайнгаа түлэг дунда Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездые угтажа байна. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада социалис үйлэдбэриин хэмжээн нилээд үргэдөө, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай материальна-техническэ үндэһэ һуури бэхижээ. Совет эрдэм ухаа болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ, арад зоной байдал һайжаруулха хэрэгтэ шэнэ алхам хэгдээ. Совет обществын таһаршагүй бата нэгэдэл, социалис нацинуудай аха дүүгэй холбоон улам бэхижээ. Манай оронoй бэеэ хамгаалха хүсэ шадал зохихо хэмжээндэ хүргэгдэнхэй байдаг.

Партиин XXIV съездын найруулһан эб найрамдалай программые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай болон совет правительствын эдэбхитэй, эршэмтэй ажал ябуулга бэелүүлһэнэй ашаар уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулха талаар ехэ юумэн хэгдээ. Советскэ Союзай гадаадын политическэ байдал батажаа. Социалис хани нэгэдэлэй оронууд дэлхэйн үйлэ хэрэгүүдтэ улам ехээр нүлөөлдэг болобо. Элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнэй хоорондо тэгшэ эрхэтэй харилсаа холбоо тогтоохо гэээшэ уласхоорондын ажабайдалай шухала шэнжэнь болонхой.

Гэхэтэй хамта империализмын дайн хүсэгшэ бүлэгүүд, хархис болон булимтаралгын хүсэнүүд түгшүүрилтэ байдал һуларуулгада һаад тойбо татажа үргэлжэлһөөр, уласхоорондын шухала болоһон асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгые орёо түбэгтэй болгохые эрмэлзэнэ, шахардуу шанга байдалай мүнөө бии байһан гуламтануудые тэрэ зандань байлгаха һэдэлгэ гаргахаһаа гадна, дайнай шэнэ хёморолнуудые һүжэрөөхые оролдоно.

Иимэ эрхэ байдалда Коммунис парти болон Совет правительство оронойнгоо бэеэ хамгаалха шадалые улам бэхижүүлхэ тушаа. Арми болон Флодой дайшалхы хүсэ шадалые зохихо хэмжээндэ байлгаха тушаа саг үргэлжын оролдолго гаргана.

Ленинскэ партиие тойрон нягтаар жагсаһан, өөрынгөө арадта хизааргүй үнэн сэхэ Совет Армиин болон Далайн-сэрэгэй Флодой сэрэгшэд Варшавска договорто хабаатай оронуудай аха дүү арминуудтай хамта нэгэн дайшалхы зэргэнүүдтэ оролсон, эб найрамдалые, социализм болон коммунизм байгуулха хэрэгые һэргэг хёрхоор сахин хамгаална.

Совет сэрэгшэд дайшалхы болон политическэ бэлэдхолдоо, сэрэгэйнгээ мэргэжэл шадабарие нарижуулха хэрэгтэ үндэр ехэ үрэ дүн туйлан, КПСС-эй XXV съездые угтажа байна. СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы сэһоор бэлэн байлгань шэнэ шатада хүргэгдэнхэй. Манай Эхэ оронoй бүхы баатар габьяата түүхын үедэхидэл адли мүнөөшье Совет Арми болон Далайн-сэрэгэй Флот революциин туйлалтануудые социализмын хэрэгые аршалан хамгаалхаар, өөрынгөө патриотическа болон интернациональна уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэер хэзээдэ бэлэн байна.

Нүхэд СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд!

Нүхэд Арми болон Флодой ветеранууд!

Бүгэдэ арадай һайндэрөөр—Совет Армиин болон Далайн сэрэгэй Флодой 58-дахи жэлэй ойгоор таанадые амаршалнаб. Сэрэгэйнгээ һуралсалай шанарые һайжаруулгада, шэнэ техникэ болон бүү зэбсэг шудалалгада, сэрэгэй журам бэхижүүлгэдэ, манай частьнууд болон корабльнуудай дайшалхы бэлэн байлгые улам һайжаруулгада саашанхи амжалтануудые туйлахые Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэ хүсэнэб.

Совет Арми болон Далайн-сэрэгэй Флодой 58-дахи жэлэй ойгоор дашарамдуулан захирхамни:

1976 оной февралиин 23-да, нютагай сагаар 20 часта манай Эхэ оронoй ниислэл — герой-город Москвада, союзна республикануудай түб хотонуудта, герой-городууд Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо, Одессэдэ, Новороссийскда, Керчьдэ, герой-хэрэм Брестдэ һайндэрэй фейерверк үнгэргэхэ.

Совет Армиин болон Далайн-сэрэгэй Флодой 58-дахи ой мандаха болтогой!

Баатар габьяата совет арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулан эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Коммунис партида — алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал А. ГРЕЧКО.

XXV КПСС-эй СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

[Б]ОЛЗОРҺОО УРИД — [1]4 ХОНОГООР

[«]Нижнеангарсктранстрой» трестын барилга [хабс]аралгын 575-дахи поездын коллектив һара бү[ринг]өө даабари амжалтатайгаар дүүргэдэг юм. [Тэ]р барилга хабсаралгын хүдэлмэри һайн ша[нар]айгаар, ехээр хэжэ, трестынгээ коллектив соо [1975] ондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ хэдэн удаа диилэ[жэ, ...]дамжуулгын Улаан туг абаһан юм. Энэ түрүү [колле]ктив 1976 оной түрүүшын кварталай даабари [феврал]иин 15-да дүүргэжэ, партиин XXV съездые [...] түрэтэйгөөр угтахаар социалис уялга аба[һан] юм. Тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэһэн ту[хай]а һаяшаг элидхэбэ.

[А]жал хэрэгээ һайн мэдэдэг, бэрхэ хүдэлмэри[шэд т]эндэ олон юм. Александр Иванович Рябковой [ахала]г бригадын коллектив эрхимээр ажаллажа, [бусад]дээ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. [А.] И. Рябков 1975 ондо дэлгэрһэн социалис мүры[сөөн]дэ онсо шалгаржа, ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюро[гой] тогтоолоор Ленинскэ комсомолой шанда хүртэ[һэн].

[«]1976 оной даабари Агууехэ Октябриин ойн [бай]ла үдэр дүүргэжэ, бүхы ажалаа эрхим шанар[тай]гаар бүтээхэбди» гэһэн бэшэг А. И. Рябковой [бриг]адын гэшүүд ВЛКСМ-эй ЦК-да бэшэжэ [эльгээ]бэ. Бригадын коллектив урдаа табиһан зо[рил]гоо бэелүүлхын тула үдэрһөө үдэртэ улам [ехэ]ар хүдэлнэ.

В. ДИМУЦКИЙ.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ

Автокрануудые бүтээдэг цехэй коллектив ажалай түрүү онол арга һайнаар хэрэглэдэг гэжэ «Электромашина» завод доторoo мэдээжэ юм. Тиимэһээ энэ коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабарие бүхы техникоэкономическа талаарнь үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Кран бүтээгшэд шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ урдаа бүри ехэшье, орёошье зорилго табяа. Партиин XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор түсэбһөө гадуур 6 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ, съездын нээгдэхэ үдэр урдань алмаһан электрын элшэ хүсэ хэрэглэн ажаллаха социалис уялга абанхай.

Цехэй коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Тэдэнэр январь һарада 3000-дахи автокранаа бүтээжэ, хэрэглэгшэдтэнь эльгээбэ. 10 тонныш ашаа үргэхэ шадалтай КС-3561 түхэлэй автокран орон доторнай ганса манай заводто бүтээгдэдэг юм. Шэнэ түхэлэй кран бүтээхын тула цехэй коллектив ехэ оролдолго гаргаа. Мастер Виктор Иванович Губко гэгшын хүтэлбэрилдэг гагнуурнин участок түрүү олон онол арга хэрэглээ. Тиигэжэ ажалайнгаа бүтээсэ хоёр дахин дээшэлүүлһэн байна.

Аха дүү Иван, Илья Загвозкинтон, Рауль Хайбулин, Василий Рудаков социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябанад. Үйлэдбэриин эдэ түрүүшүүл даабаряа халаан бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан эдэ, мүн үйлэдбэриин бусад үнинэй хүдэлмэришэдһөө залуушуул схээр гээгдэнэгүй. Залуу гагнууршад Алексей Ерохин, Юрий Губко, Владимир Холмогоров съездын ажалай вахтын үедэ габшагайгаар ажаллана.

Социалис мүрысөөнэй үрэ дүнгүүд, мүн участогуудай ямар шанартай продукци, техническэ хиналтын таһагта тушаадаг байһаниинь тусхай самбарта бэшэгдэдэг болоо.

Хүдэлмэришэд ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, тиигэжэ 66 мянган түхэригэй алмалта хэхэ гэжэ харсалба.

Н. ДЕМИН.

[Ю]РЁОД ЖЭЛДЭ — [Ж]ОЛООШОНООР

[Иван] Филиппович Анцу[пов ю]реод жэлэй туршада [ос]ол[гүй]гөөр автома[шина] жолоошоноор хүдэл[жэ, аж]алай баян дүршэлтэй [болоһ]он. Һүүлэй хэдэн жэ[лэй] туршада Улаан-Үдын [...]дахи автобазада жо[лоошон] бригадираар хү[дэлнэ].

[Нүх]эр Анцупов партиин [XX]V съездын урда тээхи [ажал]ай вахтада жагсажа, [...] социалис уялга абаһан [...] Энэ нүхэр хубиинь [...]бан жэлые үнгэрэгшэ [...] һарада дүүргээ[һэн]. Табан жэлэй түсэбһөө үлүү 4,5 мянган тонно арадай ажахын ашаа шэрээ. Үнгэрэгшэ жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн байна.

Жолоошон И. Ф. Анцупов шэнэ табан жэлдэ бүри һайнаар хүдэлжэ, машинаа бүтээсэ сэхэтэйгээр ашаглаха зорилготой. Январь һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Ф. Анцупов.

Г. ЧАШКОВОЙ фото.

Кремлиин Ехэ ордон соо февралиин 20-до КПСС-эй XXV съездын делегадууд тэмдэглүүлжэ эхилбэ. Яларма гэрэлээр сасарһан Георгиевско зал юрэ буса баяр ёһололойхёор үзэгдэнэ. Тэрэнэй ханануудые зубшуулан столнууд табигданхай. Түлөөлэгшэдөө Москва эльгээһэн партийна организацинуудай нэрэнүүд стол бүхэн дээрэ байна.

Москвагай городской партконференци дээрэ 330 шахуу коммунист съездын делегадаар һунгагдаһан байгаа. Миллион шахуу гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадуудтай ниислэлэй партийна организациин түлөөлэгшэдэй дунда КПСС-эй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев бии. Москвагай коммунистнууд, ажалшад бүхы совет хүнүүдтэл адли коммунис байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлхэ, КПСС-эй гадаадын болон дотоодын политикын ленинскэ хараа шугамые бэелүүлхэ хэрэгтэ Л. И.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД—МОСКВАДА

Брежневэй оруулһан ехэ хубитые үндэрөөр сэгнэдэг.

Ниислэлэй партийна организациин түлөөлэгшэдэй дунда элдэб наһанай, мэргэжэлэй зон байна. Барилгашадай бригадир, Социалис Ажалай Герой В. А. Затворницкий столдо дүтэлэн ерэнэ. Тэрээндэ ягаан үнгэтэй саг зуурын үнэмшэлгэ-мандат барюулагдана. Барилгашан сэдьхэлээ ехээр хүдэлгэн иигэжэ хэлэбэ:

— Намда үзүүлэгдэһэн этигэл найдабаряар омогорхоноб. Ленинскэ партиин съезд — айхабтар ехэ удхатай шанартай хэрэг. Минии хүтэлбэрилдэг бригада съездын урда абаһан социалис уялгаяа дүүргэжэ, үндэр томо байрын гэр болзорһоо 50 үдэрөөр урид гоёон шэмэглэгшэдтэ дамжуулан үгөө.

Кремльдэ ТАСС-ай корреспондентнүүд Дагестанай арадай поэт, Социалис Ажалай Герой Расул Гамзатовтай уулзаа. Манай сронние Коммунис партиин хүтэлэн ябаа харгы замынь коммунизм тээшэ, эгээн үндэр болбосорол тээшэ абдашаһан зам гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Георгиевско зал соо час срэхэ бүри зон слошорно. Саг зуурын үнэмшэлгэнүүдые абаһан делегадууд гаража ошохоёо яаранагүй. Тэдэнэр бэе бэетэеэ танилсажа, удаан хөөрэлдэнэ.

Тэдэнэр манай оронoй коммунистнуудай 15 миллион гэшүүдтэй отрядые түлөөлнэ.

Б. ГРИЦЕНКО,
Л. СТРОГАНОВ,
ТАСС-ай гусхай корр.

Буряадай АССР-эй гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой ба ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй 1976 оной СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Ажалшадай һуудал байдалые саашадань һайжаруулха талаар КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, Буряадай АССР-эй гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой болон ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэд 1975 оной эд бараанай эрьесын ба ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

1974 онойхитой жэшэжэ харахада, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдалга 7,1 процентээр, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай өөһэдөө үйлэдбэрилдэг продуктнуудые худалдалга 7,9 процентээр ехэ болобо. 4,8 миллион түхэригэй эд бараа түсэбһөө гадуур худалдахабди.

Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалга үнгэрэгшэ жэлдэ 4,9 процентээр дээшэлээ. Тиихэдэ хэрэглэмжэ хангалгын 24 шэнэ зүйл нэбтэрүүлэгдээ.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект соо хараалагдаһан совет арадай ажабайдалые саашадань бүри һайжаруулха хэмжээнүүдые республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой болон хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд ехэ ханамжатайгаар угтан абаһан байна. Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба ажалай шанар һайжаруулхын, 1976 оной арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, иимэ социалис уялгануудые абанабди гэбэл:

ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ТАЛААР

Эд бараанай розничнo эрьесын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид — 1976 оной декабриин 29-дэ дүүргэхэ. Республикын арад зондо 8 миллион 420 мянган түхэригэй эд бараа энэ жэлэй түсэбһөө үлүү худалдаха, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ 6 миллион 610 мянган түхэригэй, кооперативна худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ 1,4 миллион түхэригэй эд бараан, ниитын эдеэ хоолой управлениин предприятинуудта 390 мянган түхэригэй продуктнууд худалдагдаха болоно.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ энэ жэлэй хоёр һарын эд бараанай эрьесын түсэб сүм дүүргэжэ, тиигэхэ зуураа 2 миллион түхэригэй эд бараа түсэбһөө үлүү арад зондо худалдаха. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта өөһэдын хүсөөр үйлэдбэрилэгдэдэг продуктнуудые 320 мянган түхэригөөр үлүү гаргаха.

Республикын книготоргын ба кооперативна худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта ном худалдаха жэлэй даабарие декабриин 26-да дүүргэхэ. Худалдан абалгые һайнаар эмхидхэжэ, эд бараанай розничнo эрьесэдэ 24,2 миллион түхэригэй бараа оруулха.

Буркоопсоюзай хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, 1 миллион түхэригэй продуктнуудые арад зонһоо худалдан абаха.

Республикын оптово бүхы баазанууд 11 миллион түхэригэй эд бараа түсэбһөө үлүү худалдан абажа, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта үгэхэ болоно.

Магазинуудай, столовонуудай тоо улам олошоруулха хэрэг республикын худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Энээние бэелүүлхын тула магазинуудай худалдаа наймаанай талмайе 6,2 мянган дүрбэлжэн метрээр, эд бараанай складуудай талмайе 2 мянган дүрбэлжэн метрээр ехэ болгохо, 2.860 тонныш фруктнуудай ба хартаабхын хранилищинуудые, 300 тонныш холодильнигуудые шэнээр бариха, ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдые 1.500 хүнэй һууриар үргэдхэхэ болонобди. Мүн комплексно менютэйгээр ажаллаха 50 столово түхеэрхэ, комплексно обедээр ажалшадые хангаха оньһожоруулагдаһан хоёр лини энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха байна.

Полуфабрикадуудые, кулинарна ба кондитерска зүйлнүүдые худалдаха зургаан магазин ба таһагуудые нээхэбди. Тэдэнэй хоёрынь промышленна предприятинуудта байха юм. Дурсагдаһан зүйлнүүдые 700 мянган түхэригтэ арад зондо худалдаха. Тиигэхэ зуураа загаһа ба загаһанай продуктнуудые худалдалгые али болохоор һайжаруулжа, 1975 онойхиһоо 25 процентээр ехэ болгохобди. Хүн зоной хэрэгтэй юумэеэ өөһэдөө шэлэн абаха аргатай магазинуудай тоо улам олошоруулжа, хүдэлмэриинь бүри һайжаруулха, худалдаа наймаанай талмайе саашадаа һайнаар хэрэглэхэ, ажалшадые культурнаар хангаха талаар зохихо хэмжээнүүдые абахабди.

Эд бараанай эрьесын гаргашые бага болгожо, ниитын хоолой предприятинуудта өөһэдын хүсөөр бэлдэгдэдэг продукци бэлдэлгын гаргашые доошолуулжа, социалис зоөри хамгаалха талаар эрид тэмсэл хэжэ, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдэй ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэбди.

Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта 230 мянган түхэригэй олзо түсэбһөө үлүү абаха, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай түсэблэгдэмэл үрие 18 мянган түхэригөөр доошолуулха. Арад зоной үдэр бүри ургажа байгаа эрилтые һайнаар хангахын тула эд бараа худалдан абалгын захилнуудые саг болзортонь һайнаар хэдэг болохо. Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалгые 5 процентээр ехэ болгожо, колхозно дэлгүүртэ худалдаа наймаа бүри һайнаар эмхидхэдэг болохобди.

Промышленностьһаа абадаг үргэн хэрэглэлэй эд бараанай шанарые шалгаха хүдэлмэреэ улам һайжаруулжа, «Наймаашан бүхэн — ниитын шалгагша» гэһэн хүдэлөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди. Жэл соо 7 мянган түхэриг алмаха аргатай уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэбди.

Республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй шадабарие дээшэлүүлхын тула энэ жэлдэ 1970 хүниие тусхай курсануудта һургаха, 2.785 хүнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, худалдаа наймаанай институт болон техникумүүдтэ һурахаар 588 хүниие эльгээхэ. Худалдаа наймаанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые экономическа һуралсалда хабаадуулхабди.

АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ТАЛААР

Үйлэдбэриин талмайе гүйсэд һайнаар ашаглаһанай, үйлэдбэри ба ажалай эмхидхэлые бүри һайжаруулһанай ашаар жэлэй түсэбые энэ оной декабриин 29-дэ дүүргэхэ, мүн 113 мянган түхэригэй арад зондо хэрэглэмжэ түсэбһөө үлүүгээр хангахабди. Хүдөө нютагуудай ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха.

Коммунальна ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын шэнэ 4 предприяти барижа, ашаглалгада оруулха. Кооперациин талаар ажалай хэмжээе 280 мянган түхэригөөр дээшэлүүлхэ. Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудта хүдэлхэ 820 хүдэлмэришэниие бэлдэхэ, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта хүдэлхөөр 350 хүниие бэлдэжэ эльгээхэ. Мүн тиихэдэ мянган хүдэлмэрилэгшын мэргэжэл дээшэлүүлхэбди.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые худалдаа наймаанай болон хэрэглэмжэ хангалгын талаар бүри һайнаар хангадаг болохо ушар республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшын нангин уялга гэжэ тоолонобди. БАМ-ай ажалшадые хангадаг худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта эд бараанай ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые бултанһаа түрүүлэн эльгээхэ хэрэг республикын оптово баазануудай хүдэлмэрилэгшэдэй уялга гэжэ тоолонобди.

* * *

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын оной түсэбтэ даабаринууд ба социалис уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхын тула социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди.

Республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой ба ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй 1976 оной февралиин 7-до болоһон зүблөөн дээрэ социалис уялганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаба.

ПАРТИИН СЪЕЗДЫЕ АЖАЛАЙ

ЯМАР ҮРЭ ДҮНТЭЙГӨӨР УГТАНАТ?

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ бүри һайжаруулха

Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь В. Л. ГАРМАЕВТА үгэ үгтэнэ:

— Манай колхозой партийна организаци аймаг соогоо эгээл томониинь һотой. 150 коммунистнуудай партийна найман эхин организаци болон хубаардаг юм. Тоогой талаар болоходоо, үнэхөөрөөшье, нилээд томо. Нютагайнгаа, ажахынгаа ажабайдалай ямаршье ороо асуудалнуудые ядамаргүй шиидхэхэ хүсэн болоно. Гэбэшье, сэхыень хэлэхэдэ, парткомой, партийна эхин организацинуудай ажал ябуулга һанаһанда хүрэмөөр бэшэ байдаг. Колхозой үйлэдбэри хүгжөөхэ, экономико бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл үзэгдэһөөр.

Үшөө нимэһээ һүүлэй үедэ колхозой партком колхозниингуудые, нютагайнгаа хүн зониие хүмүүжүүлхэ, соёл болбосоролойнь, ажаһуудалайнь эрилтэ хэрэглэмжэ гүйсэд дангаха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулһан, коммунистнуудай, хүдөөгэй интеллигенциин харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ зорилго табигдаа. КПСС-эй XXIV съездын абаһан шиидхэбэринүүд соо нимэ эрилтын тодорхойлогдоһые анхаралдаа холодхожо лажа болохоб?

Хүн зоной дунда ойлгуулалгын, соёл болбосоролой, тагаарылай хүдэлмэри ябуулха уялгатай агитатор, политинформатор, элидхэлшэ, лектор болон соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд һанаһанда хүрэмөөр бэшээр хүдэлдэг һэн. Юрэдөө, бодото ударидалга дуталдаг байгаа хаш. Жэшээнь, Баян-Голой хүдөөгэй клубай, библиотекын гэхэ мэтын соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө даалһан хүдэлмэри хараад лэ һуудаг һэн. Теэд гэхэ манай колхозой орнон дээрэ штатна нимэ 14 хүдэлмэрилэгшэд бии. Мүнөө эдэниие нэгэ хүтэлбэрилэгшэтэй болгообди. Тиимэ болохолоороо эдэнэрнай бултадаа клубай, мүн агитбригадын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадалсаха аргатай болоо. Тусгаар зохёогдоһон графигай ёһоор агитбригада колхозой тосхонуудта, холын малшадта тайлбаринагүй айлшална, хөөрэлдөө хэнэ, концерт харуулна. Соёл болбосоролой бусад хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэнэ, гүйсэдхэнэ.

Өөрынгөө хүдэлмэри ябуулхадаа, колхозой партком, партийна эхин организацинууд олонитын эмхинүүдтэ, тэдэнэй хүсэндэ түшэглэнэ. Колхозой комсомолой, профсоюзай эмхинүүдэй, эхэнэрнүүдэй советэй хүдэлмэри гуримшуулан һайжаруулха гэжэ ехэ оролдосо гаргагдаа. Ажалай журам бэхижүүлхэ, нийтын гурим сахиха, архиншад болон залхуу залхайшуултан тэмсэхэ ябадалдамнай эдэ эмхинүүд ехэ туһа хүргэнэ. Жэшээнь, [illegible] суглаан дээрэ [illegible] нийтын гурим эбдэдэг, хулиган ааша гаргадаг, ажалда татагасадаг зарим нэгэшүүлэй хэрэг зүбшэгдэдэг юм. Оловой урда зогсожо, нютагаархиндаа зэмэлүүлжэ, шоо үзүүлжэ байхада юунэй һайн байлтайб.

Нимэ суглаае хүдөө ажахын ямар нэгэн кампаниин (тариалгын, ургаса хуряалгын, малай үбэлжэлгын) эхилхын урда тээ үнгэргэхэдэ, бүришье аша үрөөр ехэ байдаг гэжэ бидэ ойлгонхой бди.

Мүнөө малай үбэлжэлгын, түл абалгын хаһа түлэг ябажа байна. Тиимэһээ эндэ нэмэри хүсэн угаа ехэ хэрэгтэй болоно. Тэрэ мүртөө олон малшаднай наһатай болоод, пенсидэ гарана. Наһажаал болоһон юһэн малшадые залуу хүнүүдээр һэлгээбди. 40 хүн хурьгашадаар хүдэлхэеэ хонишодой бригадануудта ошоо.

Гадна ажалай түрүүшүүлые, эдэбхитэй залуушуулые партиин зэргэдэ абажа, партийна организацияа бэхижүүлхэ хүдэлмэри ябуулнабди. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада 18 хүн партийна организацидамнай нэмэгдээ. Тэдэнэрэй табыень хонишоноор, табыень һаалишанаар хүдэлжэ, мал ажалда эльгэһэн байнабди. Үшөө тиихэдэ нютагайнгаа дунда һургуули һая дүүргэһэн 14 комсомолшууд малшад болоо. Ниитэлээрээ малшаднай наһанайнгаа талаар нилээд залуу болоно байна. Энэ манай бодоходо, ехэ һайн шэнжэтэй хубилалта болоно.

Колхозой парткомой, партийна эхин организацинуудай һүүлэй жэлнүүдтэ ябуулһан эмхидхэлэй, политическэ горитой хүдэлмэри өөрынгөө үрэ дүн ойрын үедэ харуулха байха гэжэ лаб этигэнэбди. Мүнөөшье зарим тэды хубилалта бии. Жэшээнь, 1974 ондо зургаан хонишод «зуутанай» зэргэдэ ороһон һаа, үнгэрһэн жэлдэ, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 11 хонишоднай зуун эхэ хонин бүриһөө зуунһаа олон хурьгалые түлжүүлээ бшуу. Зэдын хонишодой хүдэлмэриин дүй дуршэл ойһэдтөө нэбтэрүүлхэ хэмжээн абтажа байна. Хонидые шахалга эмхидхэгдээ. Урзанда гүрэндэ тушааһан хонин бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 31 килограмм болоо һэн. Харин нёдондо хонидые шахан таргалуулха хүдэлмэри эмхидхэһэнэй ашаар толгой бүриин шэгнүүрые 39 килограммда хүргөөбди.

Мэнэ нээгдэхээ байһан КПСС-эй XXV съездын абаха шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ зууруаа, хүн зониие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулһан ажал ябуулгаяа улам һайжаруулха, үрэ дүн бүри һайнтай болгохо уялгатай байһамнай мэдээжэ. Ажалшан бүхэниие ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг байхаар, нийтын хэрэгтэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байхаар хүмүүжүүлхэ гэшэ партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай гол хэрэгынь болоно.

ПАРТИИН ТҮСЭБ — *арадай хэрэг*

ХАМАГ ЮУМЭНЭЙ ТҮЛӨӨ ХАРЮУСАЛГАТАЙ

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые колхозой үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта, хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэнхэй.

Арбадахи табан жэл ажалай шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ үе шата болохо һотой, — гэжэ проект дотор бэшэгдэнхэй. Проект зүбшэн хэлсэхэдээ, партиин энэ эрилтэ һайса хаража үзэһэн байнабди. Табигдаһан зорилго бэелүүлхын тулада хүн бүхэнэй, нэн түрүүн коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ һотой болонобди.

Манай колхоз эдеэ хоолой бүхы зүйлнүүдые гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэһэн байна. Энээн тухайда хэблэлдэ гараһан хадань эдээниие дэлгэрэнгыгээр дурдахагүйб. Эндэ хэдэхэн лэ тоо дурдалтай. Табан жэлэй туршада 5000 центнер таряа, 2567 центнер һү, 35 центнер мяха, 180 центнер нооһо, 65 мянган үндэгэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ худалдагдаа. Энэ үедэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгдэһэн байна. Һүүлэй арбан жэлэй туршада таряанай ургаса (гектарай) 3,5 центнерээр, хартаабха — 40, огородой эдеэн — 105, үбһэн 12 центнерээр ехэ болоо. Үнеэн бүриһөө 200 килограмм һүн ехээр һаагдадаг, хонин бүриһөө 300 граммаар ехэ нооһон хайшалагдадаг болоо. Үнгэрэгшэ 1975 ондо колхоз горитой амжалта түйлаһан байна. Бүхы зүйлэй продукци гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Колхозой бүхы ажалшадай оролдосото ажалай ашаар эдэ амжалтанууд түйлагдаа гэшэ.

Тиигэбэшье үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэ болгохо арга боломжо үшөөл бии. Эдээниие бидэнэр сүм хэрэглэжэ, үйлэдбэриингээ бүхы һалбариһаа олзо ехээр абаха һайн шанартай продукци гаргаха зэргэтэйбди. Бүхы баялигай эхэ үндэһэн — газараа аша үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, таряанай, огородой, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ арга боломжо бии. «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо зорюулагдаһан, манай колхоздо болоһон митинг дээрэ манай колхозниингууд энээн тухайда хэлэһэн байна. Таряанай, сабшалангай яһала һайн ургаса абадаг болонхойбди. Теэд энэмнай манай эсэсэй үрэ дүн бэшэ бшуу. Тиигээдшье манай колхоз элитэ үрэһэнэй ажахы болоһонһоонь хойшо эрилтэ улам ехээр табигдана. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохо зууруаа манай ажахы 1976 ондо гектар бүриһөө 16 центнер таряа, 280 центнер овощ, 130 центнер хартаабха, 210 центнер кукуруза, 28 центнер үбһэ абаха уялга абаһан байна. Мүн энээн шэнгеэр малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ гэһэн социалис уялгануудые мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд абанхай.

Ажалшадай дунда социалис мүрысөө аша үрэ ехэтэйгээр эмхидхэхэ хэрэгтэ партийна ехэ һанаа табидаг байна. Мүрысөөе мэргэжэл мэргэжэлээр эмхидхэдэг тусхай гурим бии болонхой. Жэшээнь, һүнэй фермэнүүдтэ үбэлэй, зунай сагта һү һаалга дээшэлүүлхэ мүрысөөнэй гурим зохёогдодог байна.

«Рассвет» колхозой гурбадахи фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэлэй һарануудта һү ехээр һааха үүсхэл аймаг доторо гаргаһан байна. Манай колхозой һаалиин фермын ажалшад энэ үүсхэлыень дэмжэжэ, хоёр фермэнүүднай үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1100 килограмм һү һааха уялга абанхай. Зарим һаалишад үшөөшье ехэ уялга абаһан байна.

Аймагай һү һаалиин фермэнүүдэй байгша оной январь һарын дүнгүүдээр манай колхозой гурбадахи фермын хүдэлмэрилэгшэд илажа, партиин райкомой, аймагай Советэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Эдэнэр һү һааха, гүрэндэ худалдаха, һүнэй шанар дээшэлүүлхэ талаар аймагай мүрысөөнэй гурим дүүргэһэн байна. Мүнөө манай колхоз нёдондо энэ үесынхитэй сасуулбал, ехэ һү һаажа, гүрэндэ худалдана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэлдээ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1900 килограмм һү һааха уялга һаалишад абанхай. Түрүү һаалишад үшөө ехэ уялга абаһан байна. Тиимэһээ мүрысөөнэй гурим нигэжэ зохёонхойбди. 18 үнеэнэй туд бүриһөөнь 2200 килограмм һү һаагаад, үнеэн бүхэнһөө тугал абаһан һаалишан курортдо гү, али орон дотороо амаршалха путевкоор, 100 түхэригтэйгөөр шагнагдаха. Эдэ нэгэн үнеэдһээ 1900 килограмм һү һаажа, үнеэн бүриһөө тугал абаһан һаалишан Совет ороной городуудаар амаршалха путевкоор, 70 түхэригтэйгөөр шагнагдаха юм. Жэлэй дүнгүүдээр нимэ урмашуулга үгтэхэ болоно. Кварталай, һарын дүнгүүдээр ондо ондоо урмашуулга бии ааб даа. Коллективүүдтэ мүн лэ ондоо урмашуулга бии байха.

Социалис мүрысөөн улам аша үрэ ехэтэй, хүсэ нүлөөтэй болгохын, хүмүүжүүлхы үүргыень дээшэлүүлхын тулада тогтоол дотор бодомжолхо эрилтэ хэгдэжэ байһаниинь ойлгосотой. Ажал хэрэгтээ гайхамшаг үрэ дүнгүүдые түйлагшад гүрэнэй шанда хүртэдэг болоо гэжэ үнгэрөөшэ жэлдэ хараба гэшэбди. Ажал үйлэдбэридэ хүдэлжэ ябагшадта али тухай ехэ анхарал парти, правительствын зүгһөө табижа байһыень энэ ушар үшөө дахин гэршэлнэ.

Партиин XXV съездын нээгдэхээ байхада, бидэнэр ажал хэрэгээ улам шангадхан хүдэлжэ байнабди. Февралиин эхинһээ хонид олоороо хурьгалжа эхилэнхэй. Манай ажахын эгээл харюусалгатай хаһа ороод байна. Мүнөө дээрэ хурьгад һайнаар, элүүр энхээр абтажа байна. Гушадай эхиндэ һуудаг П. К. Ивановой бригада 490 хурьга абаад, түлжүүлжэ байна. Һүүлэй отарануудта мүн лэ хурьгад олоороо гарана.

Арбадахи табан жэл бүхы юумэнэй шанар дээшэлүүлхэ зорилго бэелүүлхын тулада даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө хүн бүхэнэй, нэн түрүүн коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхын тулада партийна комитет зохихо хэмжээ абажа байна, саашадаашье абаха юм.

Манай колхоздо [illegible] коммунист бии юм. Эдэнэрэймнай олонхинь колхозой үйлэдбэриин гол һалбаринуудта хүдэлжэ байдаг. Жэшээнь, мал ажалда хорёод коммунист, гушаад коммунист механизатораар ажаллана. Партийна хоёр организаци партийна хоёр бүлэг манай парткомой мэдэлдэороно. Тэдэ коммунистнуудай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ талада ехэ юумэн хэдэг байна. Жэшээнь, Һүгтэдэ (Судутуй) — колхозой гурбадахи отделениин хонишодой отарануудта 9 коммунист бии юм. Түрүү хонишон Ирина Семеновна Перловская эндэхи партийна бүлэгые хүтэлбэрилнэ. Ажалдааашье, нийтын хэрэгтэшье эдэбхитэйшүүл эндэ ажаллажа байдаг юм. Эндэхи түрүү хоёр отарануудта бултадаа коммунистнууд: үбгэ һамган Андрей Сергеевич, Ирина Семеновна Перловскотон, В. Д. Санжижапов, Ц-Д. Д. Тогошиев гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим амжалта түйлаһан байнад.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые тодоор харуулдаг, олондо мэдээсэдэг гуримтайбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүүшүүлэй галлерей түхеэржэ колхозой конторын хажууда табигданхай.

Эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэреэ улам шангадхаха эрилтын партийна организацинуудай үмэнэ мүнөө улам шангаар табигдажа байна. Бидэнэр, коммунистнууд, хамаг юумэнэй түлөө харюусалгатайбди. Тиимэһээ хүдэлмэреэ бүхы талаһаань шангадхахые оролдогдоно гэшэ. Энээнтэй хамта нэгэ һанамжа хэлэхэ байнаб. Колхозой партийна нийтэ суглаае уставай ёһоор хоёр һарадаа нэгэ удаа хэдэг гээшэбди. Энэ болзорые һунаажа, гурба һарадаа нэгэ удаа хэбэл, һайн бэлэй гэжэ һанамаар. Юуб гэхэдэ, квартал квартал соо хэхэдэ, ажал үйлэдбэриин дүн гараһан байдаг. Ажахынуудай парткомуудай секретарьнар хоорондоо хөөрэлдэхэдөө, нимэ һанамжада ерэдэг байнабди.

Ч. ЦЫБИКДОРЖИЕВ,
Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

ПАРТИИН XXV СЪЕЗДДЭ ЗОРЮУЛЖА КПСС-ЭЙ ЦК-ГАЙ ГАРГАҺАН «СССР-ЭЙ АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1976-1980 ОНУУДТА ХҮГЖӨӨХЭ ГОЛ ШЭГЛЭЛНҮҮДЭЙ» ПРОЕКТЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

БАРИЛГА ХАНГАЛГАҺАА БОЛОДОГ

Ажалшадай байдал һуудалые һайжаруулха талаар энэ үнгэрэгшэ юһэдэхи табан жэлэй туршада ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Байрын гэрнүүд, сад-ясли болон һургуулиин байшангууд олоор баригдаһан юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай Буряад орон дотор, илангаяа республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо олон барилга хэгдэһэн, хэгдэжэшье байна.

Шэнэ арбадахи табан жэл соо барилга бүри ехээр хэхэ бологдоно. Тиигэхэдээ Орёл хотын барилгашадай гаргаһан түрүү онол арга хэрэглэхэ гээд партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект дотор хэлэгдэнэ. Орёл хотын барилгашад поточно аргаар барилга хэжэ эхилһээр тиимэшье үни болоогүй. Гэбэшье эдэнэр барилга һайнаар, түргэнөөр хэхэ зүб онол арга олоо.

Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай барилгашад ехэнхидээ байрын гэрнүүдэй, сад-ясли, һургуулинуудай барилга хэдэг юм. Бидэнэр үнгэрһэн табан жэлэй туршада 78 716 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые, 4.500 үхибүүдэй һураха 5 һургуулиин, 1.540 үхибүүдэй ябаха 6 сад-яслиин, горгүйсэдкомой, выставочна залай байшангуудые барижа ашаглалгада үгэһэн байнабди. СМУ-гай коллектив үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада ехэ барилга хээ. Теэд энээгээр һаналаа заһажа болохоор аал? Арбадахи табан жэл соо капитальна барилгада бүри ехэ мүнгэн һомологдожо, байрын гэрнүүд, сад-яслинуудай, һургуулинуудай байшангууд олоор баригдаха юм.

Манай управлениин коллектив һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэхэ гэһэн шухалын шухала зорилго урдаа табина. Бидэнэр 1975 онһоо хойшо поточно аргаар барилга хэжэ эхилээбди. Энэ ямар удха үнгитай гэшэ хаб? Барилга хэхэ хоёр гурбан жэлэй түсэб зохёогдоод, проектнүүдынь бэлдэгдэнэ. Барилгашан мүнөөдэр, үглөөдэр, хойто жэл ямар объект дээрэ хүдэлхэеэ эртээнһээ мэдээд ябадаг.

Б. А. Полгарацкиин [illegible]даг бригадын коллектив үнгэрһэн жэлдэ поточно аргаар барилга хэжэ эхилээ бэлэй. Эдэнэр 43-дахи кварталда 80 бүлэ айлай һууха гурбадахи гэрээ барижа байна. Шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар эдэнэр байрын гэрнүүдые саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар ашаглалгада тушаадаг болоо. Н. Т. Степанов, Н. Е. Леонов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд мүн лэ шэнэ аргаар барилга хэнэ.

Бидэнэр урданаа жэлдээ 12—13 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые баридаг һаа, мүнөө жэл 15 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр барижа, городой больницын барилга дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэ һотойбди. Барилгашаднай энэ бүхы хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула яһала оролдоно гэшэ. Шэнэ онол арга хэрэглэжэ, үдэрһөө үдэртэ бүри эршэтэйгээр хүдэлнэ. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, хаба шадалаа гаргана.

Гэбэшье хамаг юумэн бидэнэй дураар болоногүй. Барилга дээрэ олон дутагдалнууд бии байһаар. Барилгашадые һайн шанартай материалаар хангаха асуудал хүсэд шиидхэгдэнэгүй.

Манай коллектив 1975 ондо 3.863 мянган хирпиисэ, пол табиха 235 кубометр хабтагай, бэшэшье материал дутуу абаһан байна. Барилга хэхэ материалай үгы дээрэһээ хүдэлмэришэд ондоо ажал хэхэ баатай болодог. Тиимэһээ уламжалан салин хүлһэнэй түлбэридэ ехэ мүнгэн гаргашалагдана, барилга һаатана ха юм.

Үнгэрһэн жэл соо манай барилгашад аяар 70-аад объект дээрэ хүдэлһэн байгаа. Ехэ таруугаар хүдэлхын дээрэһээ хүдэлмэришэд барилга нёбшо удаанаар хэдэг һэн. Байгша он соо энэ бүхы дутагдалнуудые сүм усадхажа, барилга түргөөр, һайн шанартайгаар хэхэ болонобди. Шэнэ жэлэй гараһаар һара хахад үнгэрбэ. Энэ саг соо барилгашаднай яһала оролдожо хүдэлөө. Гэбэшье материалаар хангалтые һайжаруулха талаар ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй байһаар.

Совет орон: ШЭНЭ ҺОНИН

АДЖАРИИН ЗАВОДУУДТА

Цитрус жэмэсые буйлуулан консервэ хэдэг Аджариин заводууд ехэ амжалта түйлаба. Эдэнэр 20 миллионһоо үлүү баанха варени, жэмэсэй шүүһэ, джемүүдые бэлдээ. Консервэ хэгшэд энэ жэлдэ лимоной шүүһэ ехээр бэлдэн гаргаа. Эдэ консервын түрүүшын бүлэгүүд Байгал-Амарай түмэр зам барилгада эльгээгдэбэ.

(ТАСС).

ШЭНЭ ЦИРКЫН ГАЛНУУД

Чечено-Ингушетиин ниислэл Грозный городто шэнэ циркын ордон баригдажа ашаглалгада үгтэбэ. Энэ цирк хадаа мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр ехэ манежтэй, 2 мянган хүнэй һууха залтай, мүн элдэб техническэ түхеэрэмжэтэй байна.

Һаяхан эндэ ехэ һонин программа харуулгада РСФСР-эй габьяата артист, мэдээжэ клоун Андрей Николаев хабаадалсаа.

(ТАСС).

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭБЭ

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС). Алас-Дурна зүгэй далайн пароходствын коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэбэ. Даабариһаа гадуур арадай ажахын 80 мянган тонно ашаан зөөгдөө. Съездын урда тээхи үдэрнүүдтэ Алас-Дурна зүгэй уһан замшад түрүү коллективүүдэй үүсхэлые дэмжэһэн байна. Тиин Владивостогой, Находкын портнуудта суднануудта, вагонуудта ашаа тээхэ, эдээнһээ буулгаха ажахын тоосооной тусхай шэглэлтэй нэгэдхэгдэһэн бригаданууд бии.

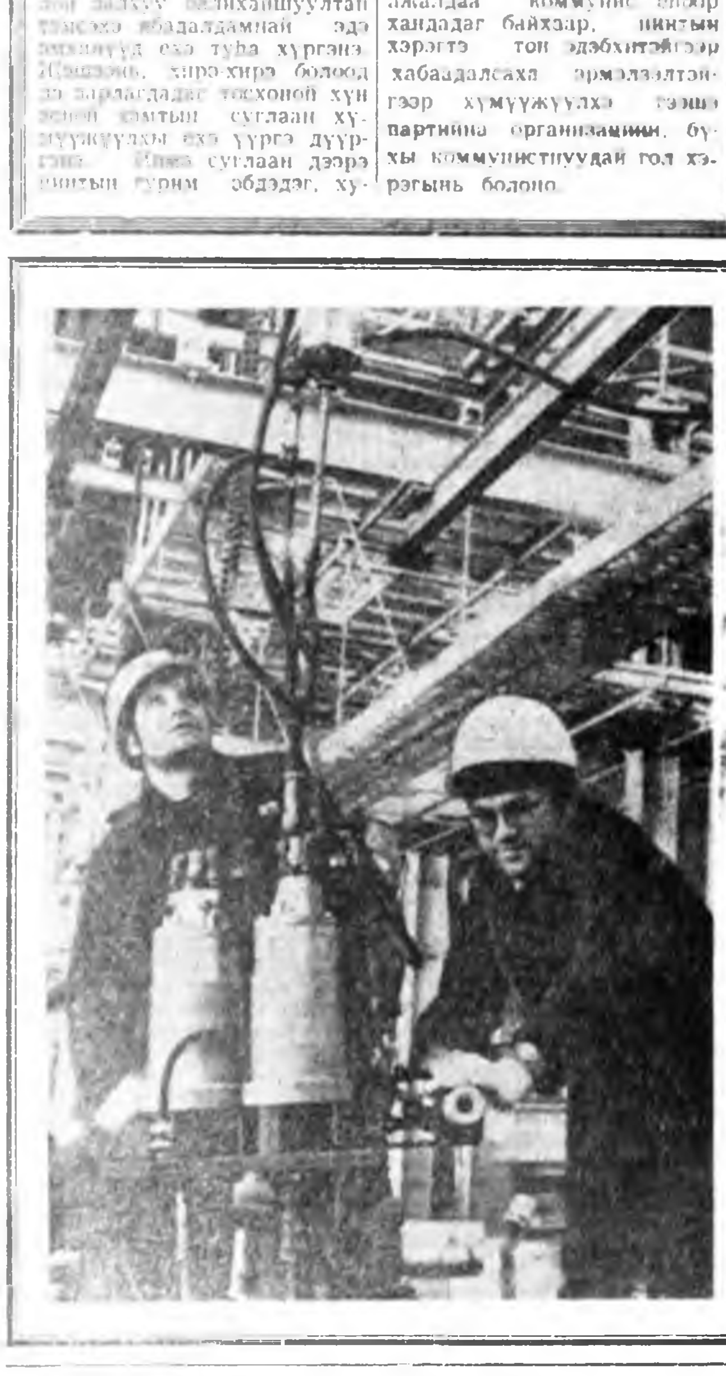

Татарска АССР. КАМаз дээрэ хабсаралгын гол конвейер бүтээгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын гол конвейерые бүтээлсэгшэд мастер Виктор Готников (зүүн гарһаа), слесарь Владимир Воложанин.

ТАСС-ай фотохронико.

Ээлжээтэ рейс дүүрэбэ. Эстониин «Хийу калур» колхозой загаһашад И. Вахтр (дундань), Н. Раапери (зүүн гарһаа), Р. Метс гэгшэд пароходойнгоо палубые сэбэрлэжэ байнад.

ТАСС-ай фотохронико.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

АЖАЛААР ШАЛГАГДАҺ[АН] МЭРГЭЖЭЛ

ЗЭДЫН АЙМАГАЙ Оёорой совхозой һаалишадай үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, үнеэн бүриһөө 2 мянган килограммһаа дээшэ һү һааһан дүрбэн хүнэй гурбаниинь Зүүн-Ториин һү һаалиин 1-дэхи фермын һаалишад байшаба. Жэл соо 3.553 центнер һү һааха түсэбөө 107 процентээр дүүргэжэ, совхозойнгоо дүрбэн фермэнүүдэй дунда эрхимлээ һэн.

Совхозой Дээдэ-Ториин отделениин һү һаалиин 3 фермэ бэе бэеһээ холо бэшэ байрланхай. Эндэ эбэртэ бодо малай бэлшэхэдэ аятай зохид хобоо хүндынүүд, гүбээ, майлануудай ташалангууд, үргэн тала данда элбэг.

Теэд эдэ гурбан фермэнүүдэй үнгэрһэн жэлэйнь ажалай дүнгүүд тад ондоонууд байшаба. Соростын фермэ 1975 онойнгоо һү һааха түсэбые 85 процент дүүргээ гэхэ гү, али 506 центнер һү түсэбһөө дутуу тушааһан байна. Тинхэдэнь Зүүн-Ториин һаалишад 248 центнер һү түсэбһөө үлүү һаажа абаһан байха юм. Эдэ хоёр фермын үнеэдэй тоо адли. Харин Зүүн-Ториин фермын түсэб Соростын фермынхиһээ 200 центнерээр ехэ.

Теэд бидэнэр эдэ хоёр фермын ажалай юундэ ондо ондоо байһыень элирүүлхые оролдоногүйбди. Үнинэй һаалишан Ханда Цыденовна Тучинова тухай хөөрэхэ һанаатайбди. Энэ түрүү хүнэй ажал, зүүн-ториинхидай амжалтын эшэ үндэһые манда али болгон харуулхань лаб гэжэ һанагдана.

Ханда Цыденовна Тучинова хорёод гаран жэлдэ һаалишанаар, фермэ, гүүртэнүүдые даагшаар — бүхы наһан соогоо мал ажал дээрэ хүдэлһэн, таби наһанай дабаа дабаад ябаһан, түнгэн зарюун [illegible]. 1969 ондо үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ мэргэжэлдэ һураад, энэ фермын үнеэдые үрэжүүлдэг, хажуугаарнь тоо бүридхэл хэдэг ажалтай.

— Ханда Цыденовнагай техник-үрэжүүлэгшэ болоһонһоонь хойшо фермымнай ажал яһала һайжараа, — гэжэ фермын даагша Дашa Тудупович Цыренов хэлэнэ. — Энээнһээ урда үнеэд олоор һубайрдаг байгаа.

1969 ондо искусственна аргаар үрэжүүлгэ хэжэ, үнеэн бүхэнһөө нэгэ-нэгэ тугал зүүн-ториинхидай абажа тэнжээгээд байхадань, бусад фермэнүүдтэ 100 үнеэн бүриһөө ойролсоо 65—70 тугал абтаа һэн. Нигэжэ искусственна аргаар үрэжүүлгын һайн талань гансата али болоно үгоо һэн.

Зүүн-Ториин фермын үнеэд һубайрхаа болёо гээ һамди. Үнгэрхэдөө, зариманиинь [illegible] жэлэй туршада соо хоёрлохоо тугаллалдаг болоһон юм. Жэшээлхэдэ, совхозой түрүү һаалишад Дымбрэл Гендунова, Цырма Цыденова гэгшэд даажа байһан 19—19 үнеэдһээ 22—22 тугал абажа тэнжээгээ. Ханда Цыденовнагай бэри Мария Тучинова 20 тугал абаа. Эдэ гурбан һаалишад үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр тус тустаа 2.364, 2.041, 2.129 килограмм һү һаажа гараһан байна. Эдэнэр хоёр мянганай дабаа дабаһандаа ехэ омогорхон байрлажа, арбадахи табан жэл соошье һайн дүнгүүдые түйлахаар зориглонхой.

Тугаллаха үнеэдые һара, һара хахад урда шаргаагаад, дэлэн хүхыень амаруулжа, таргалуулан тамиржуулжа тугаллуулхада һү гарасатай байдаг гэжэ һаалишад мэдэдэг. Тиимэһээ Ханда Цыденовна хэдэй, ямар үнеэн, хэзээ һаагдахаяа болижо, шаргаагдахаб гэжэ саг үргэлжэ хиналта байдаг, һаалишадта һануулдаг юм. Тугаллаһан үнеэдые 18—22 хоногой үнгэрһэн хойно тэрэ үрэжүүлнэ. Тиигээд хээлитэй болоо гү, али үгы гү гэжэ хожомынь шалгаад, хэрбээ хээлитэй болоогүй байгаа һаань, саатагүй дахин үрэжүүлдэг гуримтай. Тиимэһээ 100 үнеэн бүхэнһөө 100 тугал абадаг болоһониинь гайхалгүй.

Ханда Цыденовнагай жэшээгээр Оёорой совхозой һү һаалиин бүхы фермэнүүд үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлдэг болоошье һаа, энэ фермэдэ хүрэнэгүй. Жэшээлхэдэ, 1975 ондо Номтын фермэ 100 үнеэн [illegible] 90 тугал, Соростын [illegible] 94-[illegible]

Үглөөдэр—Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр

БУЛИГДАШАГҮЙ, ДОМОГ СУУДА ГАРАГША...

Февралиин 23-най үдэрые ... совет арад, аха дүү социалис оронуудай зэбсэгтэ ...тэй сэрэгшэд, ажал... Совет Армиин, Далайн-...гэй Флодой үдэр гэжэ ... баясхалантайгаар ...лэдэг юм. Совет ...тэ Хүсэнүүд манай ...й зохёон байгуулхы ...ые, Агуухэ Октябриин ...лтануудые 58 жэл соо ...амтай хёрхоор сахижа ...ай.

Совет Армиин, Далайн-Сэ... Флодой 58 жэлэй ойе ...агта ушар хэрэгэй ... тээхэнэ һайндэрлэжэ ...бди: КПСС-эй XXV ... февралиин 24-дэ манай ...ной ниислэл — Мос...хотодо хүдэлмэрилжэ ...э. Съезд совет арадай ...ьяата ажалай дүнгүү...рсолхо, үнгэрһэн та... соо партиин бэс...эн аша үрэ ехэтэй ажал ...ын дүнгүүдые али бү...һаань гүнзэгыгөөр ...хэ, коммунизм бай-гуулгада, эб найрамдал бэхижүүлхын, уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ хараа түсэбүүдые тодорхойлхо байна.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд — Агуухэ Октябриин социалис революциин түйлалта мүн. Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай революционно эрхим һайн ёһо заншалнуудые өөртөө шэнгээһэн манай зэбсэгтэ хүсэнүүд шэнэ түхэлэй арми, хүдэлмэришэд болон таряашадые сүлөөлһэн, империалис эзэрхэг түримхэйшүүлэй али бүхы харата ябуулгануудһаа пролетариадай илаһан гүрэниие хамгаалха ёһотой арми болоһон байна.

Бүхы алдарта түүхэ соогоо Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд түрэл Эсэгэ оронойнгоо амгалан ажалые хёрхо наринаар сахижа байдаг. Граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнуудай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэшье эдэнэр социалис Эхэ ороноо хамгаалагшадай үндэр нэрэ зэргэеэ нангинаар сахина.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда бүхэдэлхэйн түүхэтэ удха шанартай илалта туйлаад, һандаргагдаһан ажахыгаа һэргээхын тула совет арад амгалан ажалаа эхилһэн юм. Энэ хадаа айхабтар хүшэр бэрхэшээлтэй, орёо зорилго байгаа. Зүгөөр Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро совет арад шэн габьяатайгаар ажаллажа, арадай ажахыгаа хурдан түргөөр һэргээхэһээ гадна, саашадань улам хүгжөөһэн байха юм.

Гэбэшье империалис гүрэнүүдэй хархис ба эзэрхэг түримхэй хүсэнүүд түүхын хүгжэлтые тоошоонгүй, дэлхэйн социалис оронуудай, эдэнэй манлай болохо Советскэ Союзай нэрэ хүндэ бууруулхые һэдэнэ. Иимэ ушарһаа бидэ оронойнгоо, өөһэдыгөө хамгаалха хүсые бэхижүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулха баатай болонхойбди. Богонихон саг соо ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүд, эдэниие хүрэхэ газартань хүргэхэ түхеэрэлгэнүүд бии болгогдоо һэн.

Энэнь Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй шэнэ, гол зүйл — стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэгүүд мүндэлэн түрэһэн байгаа.

Манай зэбсэгтэ хүсэнүүд мүнөөнэй ракетно-ядерна зэбсэгүүдээр авиационно, далайн-сэрэгэй бронетанкова, артиллериин ба бусад сэрэгэй техникээр хангагданхай. Бусад түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ мүн лэ горитой хубилалтанууд болоо.

Нэгэ жэшээ харуулая. Мүнөөнэй дивизи Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агуухэ дайнай үеын дивизиһээ танкнуудаараа — 16, бронетранспортёрнуудаараа — 37, автоматическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдээрээ — 13, радио-холбооной хэрэгсэлнүүдээрээ 5 дахин үлүү ехээр хангагданхай. Эдэ бүхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй, оньһон техникын шанар жэшээлэшэгүй һайн болоһон байна. Бүхы түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнуудай, соединенинүүдэй дайшалхы арга боломжонууд хэмжээлэшэгүйгөөр ургаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ сэрэгшэдэй эрдэм мэдэсэ тад хубилһан байна. Мүнөө үедэ бүхы шахуу сэрэгшэд дээдэ, дунда ба дүүрэн бэшэ дунда һургуулитай болонхой.

Арбадахи түсэбтэ табан жэл манай гүрэнэй экономическа, өөһэдыгөө хамгаалха хүсые нилээд үргэдхэхэ, уласхоорондын оршом соо тэрэнэй нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ байна.

Советскэ Союз ба Европын бусад социалис оронууд политическэ, өөһэдыгөө хамгаалха холбоо — Варшавска договорые 1955 оной май соо баталаа һэн. Тиин энэ договор уласхоорондын эб найрамдал,бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал 20 гаран жэл соо найдамтай хёрхоор сахижа байна. Варшавска договор, Экономическа харилсан туһалалсалгын Совет манай оронуудай харилсаа холбоое улам батадхаа.

Советскэ Союз шэнэ, арбадахи табан жэлдэ оробо. КПСС-эй XXV съезд энэ табан жэлэй даабаринуудые баталха юм. Тэрэ коммунизмын материально-техническэ үндэһэн һуури байгуулгада, ниитын харилсаа һайжаруулгада, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ, ажабайдалай социалис ёһо гуримые хүгжөөлгэдэ шэнэ шухала шата нээхэ байна.

Манай сэрэгшэд дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй урда Коммунис партиин табиһан гол зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, социалис уялгануудаа дүүргэлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлан, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 58 жэлэй ойс угтаба. «Арад зоной зохёон байгуулһан бүхы юумэн найдамтайгаар хамгаалагдаха ёһотой», — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ тэмдэглээ һэн. Эхэ ороноо сахин хамгаалжа байгшад эдэ үгэнүүдыень хододоо һанажа ябадаг.

Арми ба флодой сэрэгшэд һуралсалай шэнэ жэлые онсо дэбжэлтэтэйгээр эхилбэ. Бүхы совет арадтаяа хамта КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха, социалис Эхэ оронойнгоо хүсые габшагай ажалаараа улам дээшэлүүлхэ гээшэ патриотическа уялгамнай болоно гэжэ эдэнэр тоолоно.

Ленинэй орденто Забайкалиин сэрэгэй округой Порт Артурска Улаан тугта гвардейскэ мотострелково, Кутузовай ба Богдан Хмельницкиин орденуудта хүртэһэн полкын сэрэгшэдэй шэнэ патриотическа үүсхэлые Совет Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодто үргэнөөр дэмжэбэ. Партиин XXV съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхыень, XXV съездын жэлые дайшалхы бэлэдхэлэй саашадань дээшэлүүлгын, сэрэгэй мэргэжэл шадабаряа һайжаруулгын жэл болгохыень порт-артурайнхид-гвардеецүүд совет сэрэгшэдые уряалһан байна.

Ленинскэ Коммунис партияа нягтаар тойрон жагсаһан, арадтаа хизааргүй үнэн Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флот Варшавска договорто хабаатай оронуудай арминуудтай дайшалхы харилсаагаа улам бэхижүүлэн, эб найрамдалые социалис, коммунис байгуулалтые саашадаашье һэримжэтэй хёрхоор сахин хамгаалха юм.

К. С. МОСКАЛЕНКО.
СССР-эй обороной министрэй орлогшо, Советскэ Союзай Маршал.

...Армиин бүхы сэрэгшэд өөрынгөө заншалта һайндэрые түгэс бэлэдхэлтэй угтаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н-скэ подразделениин сэрэгшэд- ракетчигүүд (зүүн гарһаа) Александр Сергеев, ахалагша лейтенант Владимир Бочаров, сэрэгшэ Владимир Калашников, младша сержант Василий Козячин. ТАСС-ай фотохронико.

СЭРЭГШЭ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхэдэ, Владимир Герасимович Крупенников далайн-сэрэгэй флодто Номгон океан дээрэ алба хэжэ байгаа. 1941 оной сентябрьда далайн ябаган сэрэгэй бригадын бүридэлдэ орожо, Москвае хамгаалагшадай зэргэдэ жагсаа һэн. Тэрэ Серпухово шадар түрүүшынхеэ байлдаанда ороо. Манай сэрэгшэд намар-убэлэй сагуудта доботолго хэжэ, Л. Н. Толстойн түрэһэн нютаг — Ясные Поляные сүлөөлбэ. В. Г. Крупенников Калуга шадар түрүүшынхиеэ шархатажа, госпитальдо хэбтэжэ эдэгэһэнэйнгээ һүүлээр, морягуудай отрядай тоодо орожо, Ленинградска фронт эльгээгдэбэ. 20 наһатай Крупенников бүһэлэлгэдэ ороһон городой хүн зоной гашуудал зоболонгые хоёр нюдөөрөө хараа бэлэй. Удангүй 1942 оной мартда хүндөөр шархатаба. 1943 оной сентябрьда хүл дээрээ бодоһон тэрэ далайн ябаган сэрэгэй 50-дахи бригадын тагнуулшадай тусхай отрядта оруулагдаһан байгаа. Крупенников түрүүтэй бүлэг тагнуушад «хэлэ» ошожо асарха гэһэн захиралта абаба.

Дайсанай гарнизоной хүдэлмэриин гуримые тагнуулшад һайнаар ажаглаад, дайшалхы даабарияа бэелүүлжэ эхилбэ. ДОТ-до гэнтэ доботолон орожо, 13 немецэй «шархинень хатаагаад», хүндөөр шархатаһан фашистые штабтаа асарба.

Удангүй «Тагнуулшанай баатаршалга» гэһэн статья дайшалхы газетэдэ толилогдобо. «Сэрэгшэ Крупенников гар байлдаанда дүрбэн фашистые усадхаа. Энэ баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Владимир Крупенников «Шэн габьяагай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаба...» гээд тэрээн соо хэлэгдэнэ.

Тагнуулшан иимэ баатаршалга яһала оло дахин харуулаа. 26-дахи арми Ораниенбаум шадар доботолгодо орохоор бэлдэжэ байба. Тагнуулшад дайшалхы шухала даабари дүүргэхэ болобо. Удангүй нэгэ немец плендэ абтаба. Фашис сэрэгшын хэлэһэн үгэнүүд, документнүүд дайсанай хэбээлһэн газар тухай манай командованида үнэтэ мэдээсэл болоно үгэһэн юм. Дайшалхы даабари эрхим һайнаар бэелүүлһэнэйнгээ түлөө 1944 оной январиин 1-дэ Владимир Крупенников Улаан Одоной ордендо хүртөө бэлэй.

Крупенниковэй шархань эдэжэрээд, госпитальдо дахинаа хэбтээд гарахадаа, Прибалтийска 1-дэхи фронтын ябаган сэрэгэй 123-дахи дивизидэ ябуулагдаба. Ригэ шадар болоһон байлдаанда зүүн сэжэ руугаа шархатаба. 1945 оной январьда госпитальһоо гарахадаа, Будапешт шадар дайлалдажа байһан Украинска 4-дэхи фронтын ябаган сэрэгэй 68-дахи дивизидэ эльгээгдэжэ, дахинаа тагнуулшан болобо. Нэгэтэ дүрбэн тагнуулшан дайшалхы даабари дүүргээд, батальондоо бусажа ябатараа дүрбэдэхи дабхарһаа нэгэ фашистын фаустпатроноор манай танкнуудые буудахаяа зэһэжэ байхыень харажархибад. Крупенников удаан бодожо байнгүй автомадаараа хэдэ дахин буудажархиба. Фашист орондоголон унашаба. Түрүүшын танкһаа ахалагша лейтенант гаража ерээд, тэрэнэй нэрэ обогыень, частиин номер бэшэжэ абахадаа, шагналда хүртэхөөр хүн байнат гэжэ хэлээ һэн. Үнэхөөрөөшье, Будапешт шадар болоһон байлдаанда эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө Владимир Крупенников Улаан Одоной хоёрдохи орденоор шагнагдаһан байна.

Дайнай һүүлээр түрэл Улаан-Үдэдэ бусаһаар тэрэ хуушан ажалдаа оробо. Дайнай урда тэрэ часай мастераар хүдэлжэ байһан юм. Владимир Герасимович энэ мэргэжэлээрээ нэгэл мастерскойдоо 30 жэлэй туршада ажаллаа. «Халуун шулуу долёоһон» фронтовик үнэн сэхээр ажаллана. 1969 ондо РСФСР-эй ажаһуудалай эрилтэ хангадаг министерство «Социалис мүрысөөнэй отличник», 1972 ондо «1-дэхи классай мастер» гэһэн значогуудаар тэрэниие шагнаһан юм.

О. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Г. Крупенников.
Авторай фото.

...ССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫН ТУЙЛАЛТАНУУДАЙ ВЫСТАВКЭ

1976 ОНДО

...ак орон коммунис ...лалтын бүхы һалба...та шэнэ амжалтануу...уйлан, КПСС-эй XXV ... угтажа байна. Агуу...эз хэрэгүүдэй болоходо ...эг урма зоригжол ...эй арадай ажахын туй...нуудай выставкэ дээрэ ... элээр харагдана. 78 ...он дотор дэлгээгдэһэн ...иган экспонадууд бү...дай асари ехэ дүй ...ые эли тодоор элир...э, партиин съездые нэ...түрэтэйгөөр угтахын ...зохёохы мүрысөөнэй ...байдалые һайнаар ха...

...дахи табан жэлдэ ма...аһан амжалтануудые ...зна хүндэлэлэй сам...ээр харуулна. «Юһэдэ...оан жэлдэ ажалдаа ...ай байһанай түлөө» ...урасхаалай тэмдэгтэ ...эн предприятинууд, ...ириин нэгэдэлнүүд, ... совхозууд, барилга-... научна шэнжэлэлгын ... бусад эмхинүүд энэ ... дээрэ бэшэгдэнэ.

... павильонуудта, выс... табигдаһан зүйлнүүд...алис мүрысөөн тухай темэ гол һуури эзэлнэ. Москвагайхид мүн «Машина бүтээлгэ» гэһэн павильондо һаяар орохо, ниислэл хотын айлшад станок бүтээдэг промышленностиин үйлэдбэриин коллективүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсажа шадаха байна. Тэдэнэй дунда Запорожиин абразивна комбинат болон хэмэл алмазуудай ба алмаз зэр зэмсэгүүдэй Полтавын завод бии юм.

Юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ ороо̂һо таряа ехээр абахын түлөө мүрысөөндэ ямар амжалта туйлаһанаа Алтайн хизаарай, Ростовско болон Новосибирскэ областьнуудай, Украинын түрүү ажахынууд «Ороо̂һон» гэһэн павильон дотор харуулха юм.

«Ажал ба амаралта» гэһэн павильон дотор «Угтамжын түсэбүүд: тэдэниие табилга ба бэелүүлгэ» гэһэн тематическа выставкэ нээгдэхээр бэлэн болоод байна. Тэндэ угтамжын түсэбүүдэй үндэһөөр мүрысөөнэй эмхидхэгдэжэ байһан олон дүй дүршэл дэлгэрэнгыгээр харуулагдана. Автоматическа лининүүдэй Москвагай завод, Ленинградай областиин «Пашский» совхоз, Калининска областиин, Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз, Минскэ автозавод, Ростовой химзавод болон бусад тэрээндэ хабаадагшадай дунда бии.

1976 ондо СССР-эй ВДНХ-гай ямар байха тухай пресс-конференци февралиин 20-до болоо. Выставкын ажал ябуулгын гол шүглэлынь хадаа түбхын түрүүндэ үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ болон ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, бүхы хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха, дүй дүршэлые харуулха хэрэг болоно гэжэ выставкын директор К. И. Михайлов онсолон тэмдэглэбэ.

Жэшээнь, «Химиин промышленность» гэһэн павильондо оробол, Нижнекамска нефтехимическэ комбинадай һургаал боломоор дүй дүршэлтэй танилсажа болохо юм. Тэрэнэй коллектив табан жэлые болзорһоонь урид дүүргээ. Табан жэлэй туршада продукци худалдалгын хэмжээн 3,9 дахин нэмэжэ, харин ашаг олзо 6 дахин ехэ болоһон байна. Бүхы үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин 90 процентнь шанарай тэмдэгтэйгээр гарадаг байһаниинь һайшаалтай. Цехүүдэй проектээр хараалагдаһан хүсэ шадалынь тон богонихон болзор соо туйлагдаһан байна. Тус комбинат һалбариингаа эгээл томо предприятинуудай нэгэн юм. Энэ предприяти дээрэ үйлэдбэри айхабтар аша үрэ ехэтэйгээр эмхидхэгдэдэг, үйлэдбэриин онол заршамынь һайн, ЭВМ болон автомадууд олоор хэрэглэгдэдэг байна.

Нигэжэ түрүү дүй дүршэлые дэлгэрэнгыгээр харуулһан тематическэ 290 выставкэ СССР-эй ВДНХ дээрэ байгша ондо эмхидхэгдэхэ юм. Тэрэнэй үндэһөөр 940 гаран һуралсалай хэмжээ ябуулгануудые — һургуули, семинар болон конференцинүүдые эмхидхэхээр түсэблэгдэнэ.

«Хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленность — арбадахи табан жэлдэ» гэһэн экспозициин мэргэжэлтэдые һонирхуулха байһаниинь дамжаггүй. Тэрэ үнгэрэгшэ табан жэлэй даалгабариин яажа дүүргэгдэһэн тухай, тус һалбариин саашадаа хүгжэхэ хараа замууд тухай хөөрэжэ үгэхэ юм. Барилгада ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга замуудта ондоо выставкэ зорюулагданхай. Бригадна подрядай аргаар хүдэлдэг коллективүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тэндэ үргэнөөр харуулагдаха. «Багсалагдаһан ашаа шэрэлгэнүүд — 1976 ондо» гэһэн выставкэ дээрэ ашаа шэнэ аргаар шэрэхэ талаар 26 министерство болон зургаануудай дүй дүршэл согсологдожо, тус асуудалай арадай ажахын ехэ удха шанартай байһаниинь элирхэйлэгдэнэ.

Хүдөөдэхи ажалые оньһожоруулха, тэрэнэй шэнэ технологи тухай экспозици мүн лэ дэлгээгдэнхэй. «КПСС-эй ЦК-гай майн (1966 он) Пленумэй хараа шугамаар» гэһэн үшөө нэгэ выставкэ хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ зорюулагданхай. Голодно талын, Каракумай элһэн губиин, Яванска нуга газарай хэээ нэгэтэ амигүй хооһон байһан нютагуудта газар ажалай ехээр хүгжөөгдэжэ байһан тухай хөөрэнэ.

Элдэб тематическэ выставкэнүүдые харахадаа, СССР-эй ВДНХ-да орогшод голографи болон атомна эрдэм ухаан ба техникын туйлалтануудтай, элүүрые хамгаалгын, арадай һуралсалай болон соёл культурын туйлалтануудтай танилсаха юм.

(ТАСС-ай корр.).

ТЕАТР «ХОВАНЩИНА»

Буряадай Ленинэй орденто оперо баледэй театрай коллектив түрэл партиингаа XXV съездэдэ зорюулан, ородой агуу композиторнуудай нэгэн болохо М. Мусоргскиин «Хованщина» гэһэн арадай хүгжэмтэ драма табиба.

Ородой, мүн дэлхэйн оперно классикын шэлдэг һайн бүтээлнүүдэй нэгэн болохо «Хованщина» драмые найруулан табихань айхабтар хүндэшье һаань, манай театрай коллектив урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадаба. Бүхэли орон дотор боложо байгаа түгшүүрилтэ байдал, боярнуудай дарлалта харшалтаһаа ёолон байгаа арад зоной хүсэл эрмэлзэл харуулһан бэлигтэ композиторай гоё хёолые тодо хурсаар, үнэншэмэ зүбөөр дамжуулха гэжэ театрай коллектив оролдоо.

СССР-эй арадай артист Л. Линховоин князь Иван Хованскиин парти дуулана. Раскольнигуудай удамарша Досифейн рольдо РСФСР-эй габьяата артист К. Базарсадаев дуулаа, Марфа — Ю. Данилова, князь Андрей Хованский — Буряадай АССР-эй арадай артист Д. Дашиев.

РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша М. Заславский энэ оперодо «Персиин хатар» найруулан табяа. Олон зоной хабаадалгатай сценэнүүдтэ ЛВРЗ-гэй эрэшүүлэй хоор дуулалсаһан байха юм.

РСФСР-эй арадай уран зураашa А. И. Тимин таарамжатай зохидоор уран шэмэглэл хээ.

М. Мусоргскиин арадай хүгжэмтэ драмые РСФСР-эй габьяата артист А. Р. Дольский найруулан табяа.

Шэнэ ба хуушан заншалнуудай тэмсэл боложо байһан шэрүүн үе сагые харуулһан агуу композиторай энэ зохёолые манай театрай коллектив бодомжотойгоор бүхы хүсөө зорюулан табижа, партиингаа XXV съездэдэ өөһэдынгөө бэлэг болгон бариба.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Князь И. Хованский — СССР-эй арадай артист Л. Линховоин. 2. Досифей — РСФСР-эй габьяата артист К. Базарсадаев. 3. 1-дэхи актһаа сценэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Телефон телеграф радио ХИЛЫН саанаһаа

ПРАГА

Түүхэтэ удха шанартай ушар хэрэг

ТАСС

...лохоёо байгаа КПСС-эй ... съездын агуухэ ушар ... боложо, түүхэдэ орохо ...аниинь дамжаггүй гээд ...СС-ай корреспонденттэй ...рэдхэхэ зуураа, Португа... Компартиин генеральна ...етарь А. Куньял мэ...ба. Мүнөө тэрэ КПЧ-гэй ...ай урилгаар ЧССР-тэ ...д байгаа юм.

XXV съезд КПСС-эй бо... совет арадай хэпэн аса... ехэ хүдэлмэриие согсол... коммунизм байгуулха ...ихи программа хараал... гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тус ...ад социалис хани нэгэ...ые батажуулха, дэлхэйн ...ционно демократическа хүдэлөөе хүгжөөхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа нэмэри болохо юм.

Бидэнэр, Португалиин коммунис партиин гэшүүд, совет коммунистнуудай хуралдаанай хүдэлмэриин хойноһоо анхаралтайгаар адаглажа байхабди. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй абаха шиидхэбэринүүд гансал Советскэ Союзда бэшэ, харин бүхы дэлхэйн түрүү, демократическа хүсэнүүдтэ түүхэтэ удха шанартай байха гэжэ этигэнэбди. Тус съезд уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые саашадань һуларуулха талаар шэнэ шата болохо байһаниинь дамжаггүй гэжэ А. Куньял хэлэбэ.

РЕЙКЬЯВИК

...рилсаагаа таһалаа

ТАСС

...Исланди Англитай диплом...ческа харилсаагаа та... тухайгаа соносхоо. ... ямар ушарһаа болооб ...дэ. Англиин суднанууд ... корабльнуудай хам... доро Исландиин ...аһаа хилэлһэн ... загаһа барижа байна. Тиихэдээ Исландиин харуулай катернуудтай оло дахин туласалдаһан байгаа.

Англи Исландиин загаһа барилгын уһанай хилые мэдэрхэеэ арсажа, тэндэ загаһа барижа үргэлжэлһөөр.

Англи Исланди хоёр НАТО-гой гэшүүд юм. Тиимэһээ НАТО-гой Советэй яаралтай зүблөөн эгшэн сайдуудай хабаадалгатайгаар Брюссельдэ болоо.

ГАВАНА

Арад зон социализмын түлөө

ТАСС

Кубын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро шэнэ конституци тушаа референдумэй дүн тухай мэдүүлгэ хэбэ. Референдумдэ хабаадалсаһан хүнүүдэй 97,7 процентынь шэнэ социалис конституциин түлөө дуугаа үгэһэн ушар Кубын революциин эгээн шухала амжалтануудай нэгэн болоно гэжэ тэрэ тусгаар тэмдэглэбэ. Голосованиин үрэ дүн арад зоной политическэ үндэр мэдэрэлтэй боложо байһан тухай, социализмые урма зоригтойгоор дэмжэжэ байһан тухайнь гэршэлнэ.

Ороной үндэһэн хуули бологшо Кубын конституци Кубые социалис гүрэн гэжэ тунхаглаад, Кубын революциин түйлалтануудые хуулита ёһоор батадхана.

Нэгэ түрэтэй юристнуудай, мэдээжэ политическэ болон ниитын ажал ябуулагшадай хабаадаһан тусхай комисси конституциин проект зохёогоо юм. Кубын бүхы арад тэрэниие найман һарын туршада зүбшэн хэлсээ. Мүн үнгэрэгшэ жэлэй декабрьда болоһон Кубын Коммунис партиин I съезд энээниие зүбшэн хэлсэжэ һайшаагаа.

Февралиин 24-дэ ороной шэнэ үндэһэн хуули баяр ёһолололой оршон байдалда тунхаглагдаха.

ЖЕНЕВЭ

Хунтын зоргоороо аашалалгада зэмэлээн

ТАСС

Хүн зоной эрхэ сахиха талаар ООН-эй комисси 32-дохи сессиеэ Женевэдэ үнгэргэжэ, Чилиин сэрэгэй хунтын гэмтэ ябуулгануудые тэрээн дээрэ буруушааба. Политическэ чбуулгын түлөө Чилидэ түрмэдэ хаагдаад байһан хүнүүдые муухайгаар хэһээн зобоохо, тэдээндэ хэрзэгы шэрүүнээр, ан зэрлигээр хандаха, нэрэ түрыень доромжолхо ябадалнуудые дары болюулха гэһэн эрилтэтэй шиидхэбэри тус сессидэ хабаадагшад олонхиин дуугаар баталан абаа.

Элдэб эмхи нэгэдэлнүүдэй сүлөө Чилидэ хангагдаха ёһотой гэжэ сессиин шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ. Тэрэ тоодо профсоюз байгуулха эрхэ сахигдажа, тэрээндэ хүн бүхэн орохо эрхэтэй байха ёһотой.

Чилидэ хүнэй эрхын эбдэгдэжэ байһые мурдэжэ байгаа тусхай бүлэгэй мандадые һунааха гэжэ сесси шиидхээ. Тингээд тусхай элидхэл бэлэдхэжэ, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сессидэ табихыень дурадхаһан байна.

Ээлжээтэ сесси дээрэ Чилидэ хүнэй эрхын эбдэгдэжэ байһан тухай асуудалые түбхын түрүүндэ дахин хаража үзэхэ гэжэ комисси тогтоогоо.

ЛОНДОН

Эрхэ сүлөөгэй түлөө

ТАСС

Намибиин патриодууд Урда-Африкын булимтарагшадта улам шанга сохилтонуудые хэнэ. Мүнөө тэдэнэй дайшалхы ябуулгань ороной гүн дотор нэбтэрүүлэгдэжэ, городой түбүүдтэ болоно. Ороной хойто хилэдэ Анголын бэеэ даанхай Арадай Республикын бии болоод байхада, Намибиин патриодууд Эхэ ороноо сүлөөлхын түлөө зэбсэгтэ тэмсэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна, гээд Баруун-Урда Африка сүлөөлхэ эмхиин түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

ВЛКСМ-эй ЦК-да УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Инсбруктэ болоһон үбэлэй олимпиин наадануудта толотомо һайнаар тэмсэһэн СССР-эй суглуулагдамал командын спортсменүүдтэй ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. Тяжельников февралиин 20-до уулзаба. Советскэ Союзай хоёр дахин Герой генерал-полковник А. Родимцев болон Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт В. Кубасов гэгшэд олимпиин нааданда хабаадагшадые амаршалаа.

Олимпиин нааданай чемпионууд Л. Пахомова, А. Горшков, В. Петров, А. Тихонов болон В. Третьяк гэгшэд ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй тэмдэг гэһэн комсомолой дээдэ шанда хүртэбэ. Спортсменүүд болон тренернууд ВЛКСМ-эй ЦК-гай хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

(ТАСС).

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭЭ ЭРХИМҮҮД

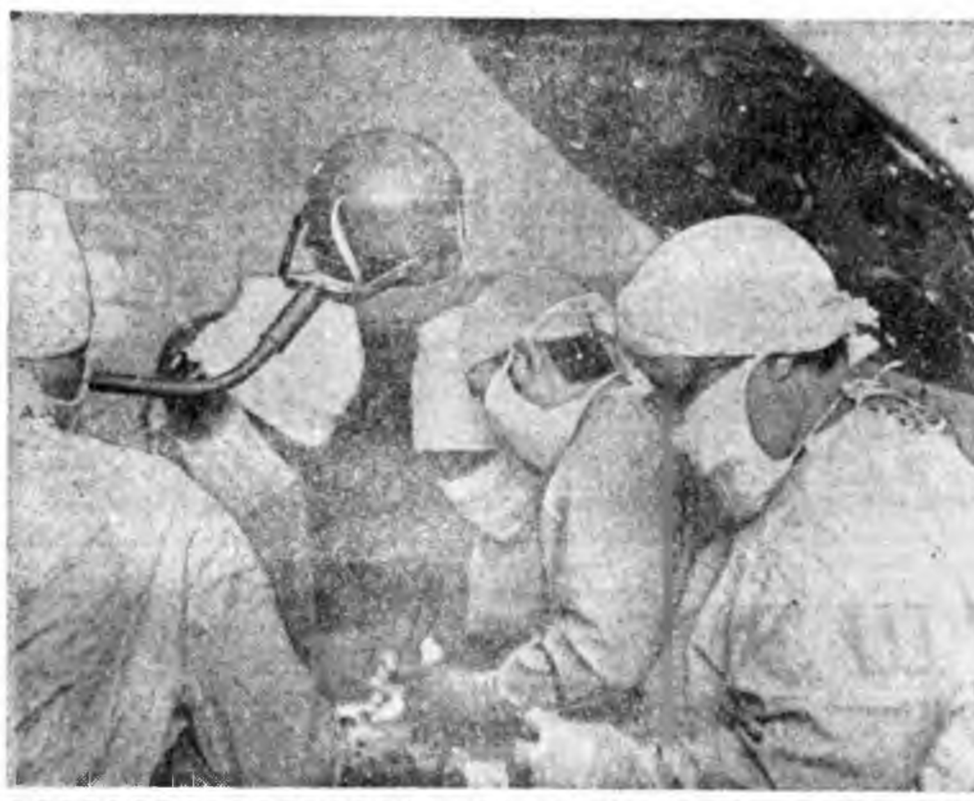

Республиканска больницын хирургическа отделени. Эндэ эмшэлүүлхэеэ ерэһэн зүрхэ, хото, гэдэһэнэй үбшэнтэй хүнүүдэй 70 процентнь операци хүүлдэг юм. Тус отделениин мэргэжэлтэд клиническэ больницада хэрэглэгдэдэг шэнэ аргануудые ажалдаа нэбтэрүүлһээр схэхэн хэмжээ ябуулга үнгэргэжэ байнхай.

— Манай отделенидэ эрхим врачнууд, медсестранууд олон даа. Жэшээлхэдэ, залуу хирург Еши Цыбиков, медсестра Надежда Помолова гэгшэдые нэрлэхэдэ болоно,— гэжэ отделениие даагша Андрей Иннокентьевич Жалсараев урин дулаа-наар энеэбхилэн хөөрэнэ.

«Долёобортоо домтой», шадамар бэрхэ врач гэгдэһэн Е. Н. Цыбиков 1964 ондо медицинскэ институт дүүргэһэнэйнгээ удаа Хяагтын больницада гурбан жэлэй туршада хүдэлһэн байна. Хурса нюдэтэй, нарин, уран гартай хирург республиканска больницада хүдэлхөөр зууршалагдаа һэн. Удаань бэлигтэй мэргэжэлтэн Новосибирскын эрдэм шэнжэлгын институдай дэргэдэ аспирантура дүүргээд, «Уйтадаһан аортые хирургическа аргаар эмшэлгэ» гэһэн кандидатска диссертаци дээрэ хүдэлөө. Тиин һаяар энэ хүдэлмэреэ эрдэмтэдэй зүблөөн дээрэ олоной анхаралда дурадхажа, хамгаалхаар бэлдэжэ байнхай.

Гадна залуу врач ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Парткомой дэргэдэхи методсоведэй гэшүүн, лекторнуудэй бүлэгэй гэшүүн, эмнэлгэ-шалгалтын комиссиин гэшүүн ба бэшэшье уялгануудые дүүргэнэ.

Мүнөөдэр Еши Няньоевич холецистидээр үбдэһэн хүндэ хэдэн часай туршада операци хэжэ, хабдаһан һүлһыень абаһан байна. Тиибэшье тэрэнэй шарайда эсэһэнэй тэмдэг үгы, нюуртань гэрэл орөһондол хүхюу зугаатай гаража ерэбэ.

— Энэ харагты, мүнөөдэрэймнай ажалай дүн. Одоо ханамжатайгаар хүдэлбэ хаб,— гээд хори гаран жэжэхэн шулуухануудые саб сагаан марли дээрэ харуулба. Эдээхэн лэ хүнэй бэедэ тэсэшэгүй үбшэн хүргэдэг байгаа ха юм. Хажуудам зогсоһон сагаан халаадтай энэ хүн эди шэдитэн шэнгеэр һанагдана.

Һүүлдэнь медсестра Н. Г. Помолевае бэдэржэ, һаруул сэбэр палата руу ороходомнай, нэгэ үбшэн эхэнэр тодожо абаад: «Нэгэ байрадаа һууха, байхашье сүлөөнь болодоггүй юм. Надя медсестра, нянин уялгануудые нэгэ мүһэн дүүргэдэг. Тиигээдшье операциин һүүлдэ хэбтэриин үбшэнтэниие харууһалжа эмшэлдэг,— гэжэ хөөрэбэ.

— Тиимэ, тиимэ. урин зуягы хүүхэн юм, хөөрхы, хүниие хайрлаха уян зүрхэтэй даа,— гэжэ тэрэнэй хажуудахи орон дээрэ хэбтэһэн Клавдия Матвеевна дэмжэнэ.

Надя 1968 ондо эндэ санитаркаар хүдэлхөөр ороод, больницын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн удэшын һуралсалтай хоёр жэлэй курс дүүргэжэ, медсестра болоо һэн.

— Хэхэ юумэнэй ехэ байхада ажабайдал һонирхолтой шэнгеэр һанагдадаг. Тээд хүндэ туһалхаһаа дэмбэрэлтэй һайхан юун байхаб,— гэжэ Надя хөөрэнэ.

Багахан бэетэй, нюдэндөө галтайхан басаганда хүндэ үбшэнтэниие найдажа, харюусалга ехэтэй участогта табидаг юм. Олоной магтаал, найдалда хүртэһэн Надя Помолева саашаа һуража, дээдэ мэргэжэлтэй эмшэн болохо хүсэлтэй.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хирург Е. Н. Цыбиков (зүүн гарһаа) операци хэжэ байна. 2. Медсестра Н. Г. Помолева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АРАДАЙ МУЗЕЙ

Баргажанай адагай дунда һургуулиин директор К. М. Шелковников һургуулидаа музей байгуулха хэрэгтэ ехэтэ анхарал оролдолго гаргаа юм. Тэрэ 1962 онһоо эхилжэ, музейдэ табиха материал суглуулжа захалһан байна. Түүхын, сайгаали шэнжэлгын, «Манай Байгал», этнографиин таһагуудтай музей 1965 ондо нээгдээ һэн.

Түүхынь таһагта һонирхолтой материал суглуулагдаһан байна. Жэшээнь, Баргажанай аймагта совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэгшэд тухай, партиийна болон комсомолой эмхинүүдэй яагаад байгуулагдаһан тухай түүхэ музейдэ орогшодой анхарал татана. Мүн эндэнь 87 декабристын степд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь «Декабристнууд Баргажанда» гэһэн стендэнь М. Кюхэльбекерэй гэрэй макет, фото-зурагуудтайгаар табигдаһан.

«Манай Байгал» гэһэн таһагые эмхидхэлсэһэн Буряадай АССР-эй габьяата багша, географ А. Д. Чирковагай үүргэ ехэ. Энэ таһаг тус һургуулиин багшанар, һурагшадай омогорхол болодог юм.

— Номин тунгалаг Байгал далай национальна парк болгогдохонь. Тиимэһээ бидэнэр Байгал далайн эрьедэ ажаһуудаг хадаа тэрэнэйнгээ гоё һайханиие шадабаритай һайнаар аяншалагшадта харуулхаар бэлдэһэн байнабди,— гэжэ А. Чиркова хөөрэдэг.

Нэрээшье, «Манай Байгал» гэһэн таһагта ороходоо, асари ехэ сөөрэмэй альган дээрэ байһандал адляар харахат. Ханануудаарнь Байгал далай, тэрэнэй эрьеэр түбхинэһэн завод, барилгануудые харуулһан гоё һайхан фото-зурагууд, далайн амитад ба ургамал тухай һайнаар зураглан харуулагданхай. Һурагшад үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ Гусиныи халуун уһатай аршаан булаг, Кумородохи БАМ-ай барилгашад, Хурамхаанай аймагай Алла нютаг, Баргажанай заповедник тухай һонирхолтой материал суглуулжа, энэ таһагтаа табиһан байха юм.

Һургуулиин багшанар нүхэр Чирковагай хүтэлбэри доро түрэл чютаг тухайгаа һонирхолтой материал суглуулжа, музейдэ табилсажа байдаг болонхой.

Байгаали шэнжэлгын таһагта Байгал шадарай ургамалнууд, амитад тухай харуулагдаһан материал олоор суглуулагданхай. Жэшээнь, эндэнь Баргажанай аймагта ургуулагдадаг ургаса, овощ тухай баян материал табигдаа.

Һургуулиин табадахи, 9-дэхи классуудай һурагшад ой модоной ажахын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэнэр жэл бүри 100 гектар хүрэтэр талмай дээрэ модо һуулгадаг, харууһалдаг болонхой.

Ажалшадай дунда түрэл хизаар тухайгаа ойлгуулламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулһан тус һургуулиин музей КПСС-эй Баргажанай райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай советэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Хизаар ороноо шэнжэлхэ энэ музейдэ «Баргажанай адагай арадай музей» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Н. АЖЕЕВА.

«БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной үмэнэһөө хоёр һарадаа нэгэ удаа гарадаг, уран зохёолой, олониитэ-улас түрын «Байгал» журналай 1976 оной нэгэдэхи номер буряад хэлэн дээрэ барлагдан хэблэгдэжэ, уншагшадта эльгээгдэбэ.

Мэдээжэ поэт Цэдэн Галсановай «БАМ-ай түрүүшын барилгашадта» гэһэн шүлэгөөр энэ номер нээгдэнэ.

КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоевой «Шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ саг» гэһэн томо статья энэ номерто үгтэнхэй. Юһэдэхи табан жэлэй туршада республика дотор туйлагдаһан амжалта, хэрэгүүд, арбадахи табан жэлэй зорилгонууд тухай энэ статья соо хэлэгдэнэ.

Залуу прозаик Гарма-Доди Дамбаевай «Намарай һүүлшын үдэрнүүд» гэһэн повесть энэ номерто толилогдоо. Энэ шэнэ повесть хадаа ехэ бэшэхэн новеллэнүүдһээ бүридэнэ.

Поэт Лопсон Тапхаевай «Эхин нуур», «Толгой дороо альгаа дэрлээд», «Дүрбэн сэсэг» гэһэн шэнэ шүлэгүүд эндэ үгтөө. Мүн журналист Баатар Цырендашиевай «Үргэлжэгүй һүнинүүд» гэжэ очерк толилогдоо.

«Шэнжэлэл, шүүмжэлэл» гэһэн гаршаг доро хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Саян Балдановай «Уран зохёолой хүгжэлтын зам» гэһэн статья һонирхолтой байна.

Байгша оной январиин 15 да манай уужам дэлгэр Эхэ ороной олониитэ хадаа татар арадай алдарта хүбүүн, Советскэ Союзэй Герой, поэт Муса Джалилиин түрэһөөр 70 наһанай ойе тэмдэглэбэ. [illegible] арай үхэлөөр унаһан энэ [illegible] шүлэгүүд энэ номерто үгтөө. Эдэ шүлэгүүдые поэт Ч-Р. Намжилов оршуулаа.

Уран зохёолшо Исай Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг» гэжэ роман журналда толилогдоһоор. Мүнөө номерто энэ зохёолой бүлэгүүд үгтөө.

Журналай «Хараасгай» гэжэ үхибүүдэй дэбтэртэ поэт Чимит Цыдендамбаевай «Дахатай айлшан» гэжэ багахан поэмэ толилогдоо.

Манай корр.

ҮБЭЛЫЕ ҮДЭШЭЛГЭ

Гусиноозерск хотын оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд үбэлые ород ёһоор үдэшэлгэдэ зорюулагдаһан заншалта найр, зугаа наада эмхидхэһэн байна.

Оёдолшод энэ һайндэрөө эмхи гуримтайгаар, олон зүйлэй наадатайгаар үнгэргэжэ, ёһотой һайнаар амарба, сэнгэбэ. Хонгёо хүгжэмэй зэдэлхэдэ, хоровод эмхидхэһэн, хатар танца гүйсэдхэһэн, дуу дууладаһан байна. Тиигэнээр байтар хуушан жэлэй Мороз үбгэн бии боложо, энгэртээ «Шанарай түлөө тэмсэхэ табан жэл» гэһэн гаршагтай жаахан хүбүүхэндэ һууриа үгэнэ. Энэ ролиие Черниковтэнэй табатайхан Игорь гүйсэдхэһэн байгаа.

Удаань үхибүүд, залуушуул шаргада һуугаад сэнгэһэн санаар поолжорһон байна. Мүн олон янзын наадан эмхидхэгдээ, ажал хэхэ дуратайшуулай, архиншадай, худал хуурмаг үгэ тараагшадай македүүд түүдэг руу шэдэгдэжэ, һайндэртэ хабаадагшадые баясуулаа.

Игэжэ оёдолшод ород гуримаар үбэлые үдэшэлгэдэ зорюулагдаһан заншалта һайндэрөө хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэһэн байна.

Н. ДАШИЕВА.

ЭКРАН ДЭЭРЭ— «ДЕРСУ УЗАЛА»

«Дерсу Узала» гэһэн үнгэтэ уран һайханай кинокартина Буряадай кинофильмнүүдэй контородо абтажа, республикын хото, хүдөөгэй ажалшадта харуулагдажа эхилбэ.

Databases Ородой эрдэмтэн, аяншалагша Арсеньевэй номой удхаар тус фильм «Мосфильмын» киностудида буулгажа, экран дээрэ гаргаба. Үргэн экран дээрэ харуулагдахаар бэлдэгдэһэн кинофильмын сценариие Японой мэдээжэ режиссер Акиро Курасава Юрий Нагибин хоёр бэшэһэн байна. Японой мэдээжэ кинорежиссер Акиро Курасава тус фильмые табилсаба.

Үнгэтэ энэ кинокартина Улаан-Үдэ хотын ажалшадта февралиин 21-һээ Октябрьска районой «Дружба» кинотеатрта харуулагдажа эхилбэ. Кинофильмын режиссерой туһалагша В. Васильев, оператор Ф. Добронравов, Дерсу Узалын ролиие гүйсэдхэһэн артист Максим Мунзук гэгшэд киногой эхилхын урда тээ энэ фильмые хайшан гэжэ буулгаһан тухайгаа харагшадта хөөрэжэ үгэхэ байна.

— Энээнһээ гадна «Прогресс», «Родина» кинотеатрнуудта суглараһан, мүн Гусиноозерск хотын ажалшадтай киногой артистнуудтай уулзалга үнгэргэхөөр харааланхайбди, — гэжэ гүрэнэй филармониин директор Л. Н. Кузмерж хөөрэнэ.

Манай корр.

Аха нүхэдэй жэшээ

Ивалгын дунда һургуулиин 4-дэхи «Б» классай пионернүүд «Коммунистнуудһаа жэшээ абанабди» гэһэн отрядай сбор үнгэргэбэ. Сборто уригдаһан нютагай коммунистнар өөһэдынгөө ажал хэрэгүүд тухай үхибүүдтэ хөөрэжэ үгөө.

Сборто хабаадагшад намарай үедэ Ивалгын туршалгын ажахыда хартаабха малталсаһан, капуста хуряалсаһан тухайгаа рапорт соогоо элидхэһэн байна. Мүн эдэнэр ГТО-гой нормо тушаана. Түмэрэй хаядаһа, саарһа суглуулна. КПСС-эй XXV съездэдэ эльгээгдэхэ рапортда эрхим һурагшад Миша Филонов, Таня Осипова, Шура Калашникова гэгшэд гараа табижа, һургуулиин ахалагша пионервожата О. В. Сыреновада барюулба.

Дүрбэдэхи классай хүтэлбэрилэгшэ Т. С. Шаргаева рапортын гол удха тухай һурагшадтаа ойлгуулжа үгэбэ.

Ивалгын соёлой ордоной директор З. И. Мельничук партиин ударидаха үүргэ тухай һурагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

А. НИМАЕВ.

ВЫСТАВКЭ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Хизаар ороноо шэнжэлдэг Хяагтын музейдэ «Съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн выставкэ эмхидхэгдэбэ. Гоё һайханаар шэмэглэгдэн эмхидхэгдэһэн выставкэ дээрэ КПСС-эй XXIV съездын материалнууд, Буряадай АССР-һээ съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаһан делегадуудай фото - зурагууд табяатай. Юһэдэхи табан жэлнүүдэй туршада манай республикын туйлаһан амжалтанууд таблица болон диаграмманууд соо эли тодоор харуулагданхай. Илангаяа Хяагтын аймагай промышленность, хүдөө ажахын ургалта, хүгжэлтэ, соёлой барилганууд тухай выставкэ дээрэ үргэнөөр табигдаһан байна.

Аймагай ажахынуудай дундаһаа үнгэрһэн табан жэлэй туршада эрхим амжалта туйлаһан «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудай, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые бүхы талаарнь дүүргэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн Хяагтын совхозой туйлаһан амжалтые харуулһан фото-зурагууд болон таблица выставкэ дээрэ гол һуури эзэлнэ.

Промышленна предприятинуудай дундаһаа Хоронхойн плавико-шпатова рудникай, Сүхын арһанай заводой үнгэрһэн үе соо туйлаһан амжалтанууд үргэнөөр тэмдэглэгдэнхэй.

Р. ТУГУТОВ.

50 МҮНГӨӨР—«ВОЛГА»

ДОСААФ-ай республикын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай дунда сэрэгэй-патриотическа, ниитэ-оборонно хүдэлмэри эмхидхэн ябуулна. Тиимэһээ һуралсалай өөрын һайн бааза, спортын талмайнуудтай болохын тула оролдодог, барилгануудые эрхилдэг байна. Эдэ барилгануудые бодхоохо хэрэгтэ ажалшадай дунда тараагдадаг ДОСААФ-ай лотерейн биледүүдые олоор наймаалһанһаа дулдыдана. Сэхыень хэлэхэдэ, биледүүдэй наймаанһаа ороһон мүнгэн барилгануудта һомологдоно ха юм.

Мүнөө Закаменск, Гусиноозерск хотонуудта Хэрэн, Петропавловка тосхонуудта, Улаан-Үдын, Кабанскын авто-һургуулинуудта, Хори болон Баргажанда спортын техническэ һайн клубуудтай болонхойбди. Улаан-Үдэ хотодо баригдаһан һуралсалай спортын клубта мүнөө жолоошоной, радист, парашютист болон бусад мэргэжэлэй һуралсал эхилэнхэй. Клубуудай барилгада 800 мянган түхэриг гаргашалагдаһан байна. Эхилээд байһан арбадахи табан жэлэй туршада Кабанск, Гусиноозёрскдо шэнэ түхеэрэлгэнүүд баригдахаар хараалагданхай.

Һүүлэй үедэ ажалшадай дунда авто-мотолотерейн биледүүдые тараалга эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг болоо. Улаан-Үдэ хотын Советскэ, Железнодорожно районуудай, Захааминай болон бусад аймагуудта лотерейн биледүүд эмхи гуримтайгаар, саг соогоо тараагдаһан байдаг.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 960 мянган түхэригэй лотерейн билет ажалшадай дунда тараагдаһан байна. Эдэ биледүүдэй 52 процентнь шүүбэридэ туһаһан байба.

Аза талаантайшуул — дүрбэн хүн «Волга», 13 хүн «Москвич», 7 хүн «Запорожец» машинануудые шүүгээ. Тиихэдэ 74 элдэб янзын мотоцикл, мопедүүд, хэдэн арбаад телевизор республикын ажалшад шүүһэн байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикын ДОСААФ-ай эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд 1976 оной лотерейн биледүүдые ажалшадай дунда тараажа эхилбэ. Тираажынь июль һарын 3-да үнгэргэгдэхэ юм.

Г. [illegible]
[illegible] обкомой инструктор.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 22-һаа 29 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.30 — Хоккей. «Динамо» (М) — «Торпедо». 10.20 — Забһарлалга. 10.30— «Быть Российскому театру» — баримтата фильм. 10.50— «Моё дело» — кинофильм (2-дохи сери). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Байгаали сахигшад» — эрдэмэй-ойлголгын олимпиада (3-дахи тур, үнгэтэ). 13.00— Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00— «Вороне где-то бог...» — баримтата фильм. 14.20 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14.50—«Киногоор аяншалгын клуб» (үнгэтэ). 15.50 — Забһарлалга. 16.00 —«Табан жэлэй баатарнууд» гэһэн дамжуулгаһаа. «Николай Прихно» — баримтата фильм. 16.30 — «Улаан талмай» — кинофильм (2-дохи сери). 17.40 — Тобольск хотынород арадай инструментнүүдэй концерт. 18.00— «Время». 18.30 — Москвадахи СССР-эй арадай артистнар Станиславский ба Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ хүгжэмтэ театрай балетэй артистнуудай концерт. 19.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»— «Трактор». 21.15 — «Хүдөөгэй час». 22.20 — Забһарлалга. 22.30 — Р. Щедрин. «Озорные частушки»— фильм-балет. 22.50 — «Моё дело» (2-дохи сери). 24.00— «Время». 00.30 — «Останкинадахи концертын студи урина» (үнгэтэ).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.10 — «Офицеры» — уран һайханай фильм. 09.40—Шэнэ һонин. 09.50 — Забһарлалга. 10.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Трактор» (үнгэтэ). 12.00 — «Уран шүлэг», «Алдар соло шамда, улаан одото герой» (үнгэтэ). 12.30 — «Москвагай алтан одон». Үхибүүдэй уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 13.00 — «Мүнөөдэр — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр». СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, армиин генерал Н. В. Огарковой үгэ хэлэлгэ (үнгэтэ). 13.15 — «Высокое звание» гэһэн уран һайханай фильмүүд. «Я Шаповалов Т. П.» (үнгэтэ). 14.50 — Забһарлалга. 15.00 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 15.30 — «Түүхын алхамууд» — баримтата фильм (үнгэтэ). 16.30— «Останкинадахи концертын студи урина» (үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Коммунист» — тележурнал.

«Орбита». 19.10 — «Мүнөөдэр — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр (үнгэтэ). 19.25 — «Я, Шаповалов Т. П.»—кинофильм.

Улаан-Үдэ. 21.00 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга.

«Орбита». 22.00 — «Уран шүлэг». «Алдар соло шамда, улаан одото герой» (үнгэтэ). 22.30—«Останкинадахи концертын студи урина» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккей. ЦСКА — «Динамо» (Р). Үнгэтэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Ты помнишь, друг?» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 19.10 — «Хүгжэмтэ дамжуулга» (буряадаар). 19.40 — Үхибүүдтэ— «В гостях у гномов». 20.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.30 — Телевизионно һонин. 20.50 — Киноочерк.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — С. Прокофьев. «Долоодохи симфони».

ВТОРНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.35 — «Эсэгэ ороноо магтанабди» — фильм-концерт. 09.40 — Шэнэ һонин. 09.50 — Хоккей. ЦСКА — «Динамо» (Р). 11.30—С. Прокофьев. «Ород арадай дуунууд». Фильм-концерт. 12.20 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Миколка-паровоз» (үнгэтэ). 13.50 — Забһалалга. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Н. Мясковский «Симфония № 5». 14.50 — **Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын нээлгэ.** Кремлиин съезднүүдэй байшангһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 19.25 — — «Түрэл орон дотор»—кинопрограмма (үнгэтэ). 20.05 — Баледэй мастернуудай концерт (үнгэтэ). 21.35 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 21.45 — «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшад».

«Орбита». 22.15—В. Локтевой нэрэмжэтэ дуунай ба хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 23.00 — **КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 23.30 — Концерт. 24.00 — «Время». **«КПСС-эй XXV съезд дээрэ».**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 21.05 — Телевизионно һонин. 21.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

«Орбита». 21.45 — Совет композиторнуудай симфоническа миниатюранууд (үнгэтэ).

СРЕДА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.40 — Шэнэ һонин. 09.50 — Забһарлалга. 10.00 — Хоккей. «Крылья Советов» — «Динамо» (М). Үнгэтэ. 11.10 — «Орлёнок» телестудиин концертын зал соо (үнгэтэ). 12.00 — **КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 14.50 — Забһарлалга. 15.00 — **«КПСС-эй XXV съезд дээрэ»** (үнгэтэ). 16.00 — «Бидэнэр БАМ баринабди» (үнгэтэ). 16.35 — «Манай адрес — Советский Союз» (үнгэтэ). 18.00 — «Время» **КПСС-эй XXV съезд дээрэ.** 19.30 — Концерт. 19.50 — Хоккей. «Крылья Советов» — «Динамо» (М). 21.00 — **КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 21.30 — Совет дуунуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 21.55—«Талын галнууд»—тележурнал (буряадаар).

«Орбита». 22.40—«Эсэгэ ороноо магтанабди»— Фильм-концерт (үнгэтэ). 23.45—«Время». **КПСС-эй XXV съезд дээрэ.** 00.45— КПСС-эй XXV съездэ зорюулагдаһан спортын һайндэр. Москвагай Спортын байшангһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.45—«Совет России поэдүүд» (буряадаар). 21.05—«Лектор и аудитория». 21.35—Телевизионно һонин. 21.55—Забһарлалга.

«Орбита». 22.05—«Бидэнэр БАМ баринабди» (үнгэтэ).

ЧЕТВЕРГ, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.40—Шэнэ һонин. 09.50—Забһарлалга. 10.00—«Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг (үнгэтэ). 10.30 —«Шатарай һургуули» (үнгэтэ). 11.00—«На приполярном Урале»—баримтата фильм (үнгэтэ). 11.15—«Дохёо үгыт, горнистнар!» (үнгэтэ). 12.00—**КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 12.30 —«Түрэл аялганууд» (үнгэтэ). 12.50—КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдаһан спортын һайндэр. 14.50 — Забһарлалга. 15.00—**КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 16.00 — «Спортлото» (үнгэтэ). 16.10—Камерна хүгжэмэй концерт (үнгэтэ). 16.25—«Кино болгон буулгагдаһан уран зохёолнууд». «Добровольцы» (үнгэтэ). 18.00—«Время». **КПСС-эй XXV съезд дээрэ».** 21.30— «Спортлото» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.50—«Хүгжэлтын түсэбүүд» гэһэн циклһээ. 22.10—Шэнэ һонин.

«Орбита». 22.25—«Добровольцы» — кинофильм. 24.00—«Время». **КПСС-эй XXV съезд дээрэ.** 01.00 — «Түрэл аялганууд» (үнгэтэ). 01.20—Хоккей. ЦСКА— «Спартак» (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.20—«Шинии һуралсалай номой хуудаһануудаар». 20.10—«Хүдөө тосхоной социальна түсэблэлгэ». 20.30—Телевизионно һонин. 20.50—«Пропагандистнарта, һуралсагшадта туһаламжа». 21.10 — «Буряадай уран зохёол».

«Орбита». 21.50—П. И. Чайковский. Оркестртэй наадаха фортепианын нэгэдэхи концерт.

ПЯТНИЦА, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.00—«Үнэн зүрхэнһөө». Москвагай барилгашадтай уулзалга (үнгэтэ). 09.40—Шэнэ һонин. 09.50—Забһарлалга. 10.00 —Сибириин гүрэнэй Красноярскын хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 10.50 **«КПСС-эй XXV съездын делегадуудтай уулзалга»** (үнгэтэ). 11.15—«Нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө» (үнгэтэ). 12.00—**КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 12.30—Совет дуунай концерт (үнгэтэ). 12.[...] «Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ» (үнгэтэ). 13.10—«Объе[...] (үнгэтэ). 13.40—Хо[...] ЦСКА—«Спартак» (үнгэтэ). 14.50—Забһар[...] 15.00 — **КПСС-эй [XXV] съезд дээрэ** (үнгэтэ). [...] «Түрэл аялганууд» (үнгэтэ). 16.20—«Үнэн зүрх[...] (үнгэтэ). 18.00—«Врем[я»] **КПСС-эй XXV съезд д[ээрэ]** 19.00—Хоккей. ЦС[КА —] «Спартак».

Улаан-Үдэ. 20.10—«[...] жаруулагдаһан бэлшэ[...] аша үрэ» гэһэн хөөрэ[...] 20.30—«Ажалай шэн[...] яагай тэмдэг» (хө[...] дамжуулга).

«Орбита». 21.00—**КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үн[гэтэ).] 21.30—«Түрэл аялга[нууд»] (үнгэтэ). 21.50—Забһар[лал]га. 22.00—«Эрдэмтэдэ үгтэнэ». Социалис [...] Герой, академик И. И. [...] тоболевскиин үгэ хэл[...] (үнгэтэ). 22.15—«Үнэн [зүр]хэнһөө». 24.00—«Врем[я»] **«КПСС-эй XXV съезд [дээ]рэ».**

ХОЁРДОХИ ПРОГРА[ММА]

Улаан-Үдэ. 18.50 «Улаан-Үдэ» гэһэн [...] программа. 19.30—«Бу[ряа]дай уран зураашадай [...] терской соогуур».

«Орбита». 20.10—«С[иби]риин гүрэнэй Красноя[рскын] хатарай ансамблиин кон[церт»] (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00—«[...] тиин политика ба теори [...] зэгыгөөр шудалхын ту[...] — хөөрэлдөөн. 21.20 — [Те]левизионно һонин.

СУББОТО, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА[ММА]

«Орбита». 09.40—Ш[энэ] һонин. 09.50—Забһар[лал]га. 10.00—Мультфильм [...] харуулагдаха (үнгэтэ). 1[...] —РСФСР-эй арадай а[...] В. Атлантов дуулана (ү[нгэтэ).] 10.40—«Таанадт[а...] рэлхид». 11.10—«Весе[лые] нотки»—эдир гүйсэдхэ[...] дэй концерт (үнгэтэ). 12[...] **КПСС-эй XXV съезд д[ээрэ]** (үнгэтэ). 12.30—«АБВГ[Д...]ка... (үнгэтэ). 13.00—С[...] дуунай концерт (үнгэтэ) 13.20—«Элүүр энхэ байл[...] (үнгэтэ). 13.50 — «Очев[ид]ное—невероятное» (үнгэ[тэ).] 14.50—Забһарлалга. 15.00 **КПСС-эй XXV съезд д[ээрэ]** (үнгэтэ). 16.00—«Хүн. Б[...] бэрсэг дэлхэй. Замбуул[...] 16.30—Һайндэрэй конц[ерт] Союзуудай байшангай [...] лонно залһаа дамж[уулга] хэгдэхэ (үнгэтэ). 18.[...] «Время». **КПСС-эй X[XV] съезд дээрэ.** 19.00—«У[...] зохёолшын үгэ». 19.2[...] «Человек на своем месте» уран һайханай фильм (ү[нгэ]тэ). 21.00—**КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ) 21.[...] забһарлалга. 21.40 — С[...] дуунай концерт (үнгэ[тэ)] 22.00 «Табан жэлэй баа[тар]нууд» гэһэн дамжуулг[аһаа] «Би—таанарай нэгэнби»—[...] һэн баримтата фильм (ү[нгэ]тэ). 22.30—И. Дунаевск[ий] «Дорога к счастью»—хүг[жэмтэ] зүжэг (үнгэтэ). 24.00 «Время». **КПСС-эй X[XV] съезд дээрэ.**

ВОСКРЕСЕНИ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА[ММА]

«Орбита». 08.10—«[...] бүүдтэ — фильм». «Бе[...] слон» (үнгэтэ). 09.1[...] «Дуун, романс, вальс» (үн[гэтэ).] 9.40—Шэнэ [һонин.] 09.50—Забһарлалга. 10[...] Мультфильм (үнгэтэ). 10[...] — «Номой таг». 10[...] **КПСС-эй XXV съездэ[...]** һэн хари гүрэнэй ай[...] —(үнгэтэ). 11.15—Иск[уст]вын уран бэлигтэй [...] церт (үнгэтэ). 12.0[...] **КПСС-эй XXV съезд [дээрэ]** (үнгэтэ). 12.30—«Хүгж[эмтэ] киоск» (үнгэтэ). 13.00—«[Со]ветскэ Союзда алба хэ[нэб»] 14.00—«Цирк, цирк, [...] (үнгэтэ). 14.50—Забһар[лал]га. 15.00—«Булта [...] ойлгохо дуратайб»—[...] журнал (үнгэтэ). 15.1[...] Мультфильмнүүд хару[улаг]даха. 15.40—«Кино[гоор] аяншалгын клуб» (үнгэтэ) 16.40—М. Исаковский[н ...] торска үдэшэ (үнгэтэ) 18.00—«Время». **КП[СС-эй] XXV съезд дээрэ.** 19.[...] Хоккей. ЦСКА—«Торпе[до»] 21.15—Забһарлалга. 21[...] —«Уран шүлэг». «[...] манай хэрэгые мүнхэ[...] (үнгэтэ). 21.50—«Дуун, ро[...]манс, вальс (үнгэтэ). [...] —«Хүдөөгэй час». 23.[...] Искусствын уран бэли[...] концерт (үнгэтэ). 24.0[0] «Время».

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «КПСС-эй XXV съездые угтуулан» гэһэн рубрика доро материалнууд. СССР-эй Оборонын министрэй Приказ. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Советскэ Союзай Маршал К. Москаленкын статья. «Директорэй ажал хүдэлмэри» гэһэн А. Куклинай статья. АПН-эй материал.

Гурбадахи хуудаһанда. «Т[...]» гэһэн уран зохёолой хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонин. Хизаарын саанаһаа ерэһэн телеграмманууд. Телевидениин программа.

Редак[тор]
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[ЕВ]

Манай адрес, телеф[оно]

г. Улан-Удэ, ул. [...] 35. Телефоны: редак[...] 2-54-54, приемная—2[...] зам. редактора — 2[...] зам. редактора — 2[...] отв. секретаря — 2[...] секретариат — 2-66.[...] делы: партийной жиз[ни ...] 2-60-91, сельского хоз[яйства ...] 2-64-36, 2-63-86, пропа[ганды] и агитации — 2-56.3[...] мышленности и строител[ьства] — 2-61-35, советского [строи]тельства и быта — 2.[...] культуры и школ — 2.6[...] писем и селькоров—2-6[...] информации — 2-34[...] щественная приемн[ая ...] 2-56-62, машинное [бюро ...] 2-57-63, корректор[ская ...] 2-35-95, фотолабора[тория ...] 2-33-61.